

ליקוטי מזהר"י

תורה ס"ב

עם ליקוטי תפילות
ועוד הוספות חשובות

מהדורה מיוחדת

עם אותיות גדולות מאירות עיניים

מוגהת על פי דפוס תקפ"א באדיבות הוצאת 'פסוק לי פסוקך'

מהדורת 'בלכתך בדרך'

נוצדו עבדו יהדיז

לטייל
בתורתו

פרויקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקוטי מוה"י

כי הנה המלכים

וצדקתו עומדת לעד

ככתר עלי ראש גיליון תורה זו, יונצח לשם
ולתפארת הווד, האי תלמיד חכם גאון מופלא
ומופלג, ירא ושולם, דבוק בתורת הצדיק בכל לבו
ונפשו, באהבתה שגה תמיד וכל חפציו לא שוו
בה, זכה וזיכה רבים

הרב החסיד

רבי שלמה אהרן
ב"ר מרדכי הלוי גוטליב ז"ל

אשר עסק כל ימיו בלימוד תורת הצדיק
בעמקות ובהתבוננות

זכות לימוד תורת הצדיק
תעמוד לעילוי נשמתו,
לזכרון עולם ולמזכרת נצח

ת.נ.צ.ב.ה.

קו לסלסל בתורתו

04-627-73-13

1b046277313@gmail.com

תוכן עניינים מורחב

והסבר על מבנה החוברת עם כל ההוספות לתועלת הלומדים

ד..... תורה סב בצורת הדף עם סימון מיוחד

בתחילת החוברת מוגשת התורה בצורת הדף המקורית המודפסת ברוב הדפוסים המצויים, לתועלת אלו שאוהבים ללמוד מתוך המוכר והרגיל. הוספנו סימון מיוחד עם הפניה למהדורה הגדולה ומאירת העינים (ראה להלן).

ט..... תורה סב באותיות גדולות עם סימונים והפניות

כל התורה באותיות גדולות ומאירות עיניים, בתוספת שוליים רחבים לכתיבת הערות, ביאורים, שאלות וחידושים. זהו חידוש של מערכת 'לטייל בתורתו' שרבים וטובים אהבו והעידו שהדבר שינה אצלם את כל הלימוד. בכדי להקל על הלומד לעבור במהירות מהלימוד במהדורה זו ללימוד בצורת הדף וכן להיפך, שורטטו סימונים מיוחדים במהדורת צורת הדף, עם אותיות בצדי העמוד, שם רשום בכל קטע מספר העמוד שבו מופיע קטע זה במהדורת האותיות הגדולות.

לה..... תורה סב מהדורת 'פסוק לי פסוקך'

מהדורה ייחודית בהוצאת 'פסוק לי פסוקך' המקלה על הלומד ללמוד במהירות ובבהירות, תוך שימת לב לפסוק קישוע וחלוקה מיוחדת של התורה, מועיל מאוד לשינון וזיכרון!

מה..... חדש! קיצור ליקוטי מוהר"ן.....

בחוברת זו הוספנו את התורה מתוך הספר 'קיצור ליקוטי מוהר"ן', לתועלת סיכום התורה והבנתה בדרך פשוט.

מז..... לעשות מתורות תפילות.....

כפי שהורה רבינו לעשות מתורות תפילות, הובאה תפילה סב מתוך 'ליקוטי תפילות', באותיות גדולות ומאירות עיניים.

נט..... תורה סב מכתב יד רבינו.....

תורה סב כפי שכתבה רבינו בנוסח אחר, המצוי תחת ידיו ברוב הספרים ומודפס לאחר ליקוטי מוהר"ן תניינא.

סד..... דפי כתיבה.....

בסוף החוברת ישנם עמודים בסגנון דפי מחברת לכתיבת חידושים ביאורים ומהלכים.

יחד - נעשה מהם "אור", ועל ידי זה נעשה שמחה, בחינת "אור צדיקים ישמח".

וזה: 'חדי רבי שמעון, ואמר: "ה' שמעתי שמעך יראתי"

- תמן יאות הוי למידחל. כי חכוק אמר נבואה זו על רבי עקיבא וחביריו שמתו על ידי שלא היה בהם אהבה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, (יבמות סב:) כי הם היו בחינת גבורות וצימצומים, ולא נכללו יחד, ולא נמתקו; ורבי שמעון וחביריו, שהיו התיקון שלהם - על כן אמר: 'אנן בחביבותא תליא', היינו בחינת האהבה וכללות, שנכללין יחד, ועל ידי זה ההמתקה והתיקון, כנ"ל.

ומזה בא בחינת 'חדי רבי שמעון', היינו בחינת השמחה, שנעשה על ידי הכללות והאהבה, בחינת "אור צדיקים ישמח".

פתח ואמר: "הולך רכיל מנלה סוד", "הולך רכיל" וכו' דלית רוחיה רוחא דקיומא - היינו רוח חכמה; 'ולא הוה מהימנא' - היינו אמונת חכמים, כנ"ל; כי על ידי שאין בו אמונת חכמים, אין בו רוח חכמה, כי נידון במוטרות, כנ"ל.

"מנלה סוד" - זה בחינת ביטול כתב ידנו, שאין מקבלין אור השכל מידי הסמיכה, כנ"ל, בבחינת (אויב לו) "על פנים פיסה אור", כי האותיות צריכות לקבל אור השכל מידי הסמיכה, כנ"ל; ועל ידי פגם אמונת חכמים, שהוא בחינת "הולך רכיל" - על ידי זה "מנלה סוד", שנתגלה ונסתלק אור השכל, כנ"ל; ועל ידי זה "בסוד עמי לא יהיו", כנ"ל.

"ונאמן רוח מכסה דבר" - דאית ביה רוחא דקיומא - על ידי בחינת אמונת חכמים, על ידי זה, "מכסה דבר", בחינת "על פנים פיסה אור", כנ"ל.

סב (לשון רבינו ז"ל: (שמות יג) **ויסב אלקים את העם וכו'":**

א. דע שעל ידי אכילתם של ישראל, נעשה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה אפין באפין, בבחינת (רות ב*) "ויאמר בועז לרות לעת האכל גשי הלום", "לעת האכל" דייקא, היינו על ידי האכילה "גשי הלום", דא יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בבחינת (בראשית מד) "ויגש אליו יהודא", דא תקרובתא מלפא במלפא. (וזהו ויש דף רז)

רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתברר, ואין בו שום תערובות. כי מאכל שיש בו תערובות, על ידי מאכל כזה, יוכל האדם לחטוא.

ב. והברור של המאכלים - הוא על ידי אמונה. כי האמת, מה שהגביל השם יתברך לשכל האנושי שיוכל להבין, הוא מצוה גדולה לחדד השכל, להבין הדבר על בוריו, ועל זה נאמר (אבות פ"ב) 'ודע מה שתשיב לאפיקורם'.

כי יש חילוק בין הקושיות, כי יש קושיא שיוכל האדם להבין תירוץ על קושיא זו, על זה נאמר: 'ודע מה וכו''. ויש קושיא שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תירוץ על קושיא כזו, רק לעתיד לבא יתגלה התירוץ, אסור לאדם לעיין בהם, וכל מי שסומך על שכלו ומעיין בה, על זה נאמר: (משלי ב) "כל באיה לא ישוּבוּ", כי על

על ידי הספרים הנ"ל, שנתחדשים על ידי המחלוקת, בבחינת 'וספר כתב איש ריבי', בחינת 'עשות ספרים הרבה אין קץ' - על ידי זה נשלם התורה; ואזי התורה בבחינת (שמות כד) "לוחות האבן", שמקבלת הארה מבחינת 'אבן שתיה'.

כי כל דבר שבעולם - יש לו צמצום אחר, בכמות ואיכות, וכל הצימצומים שבעולם - כולם נרשמים ב'אבן שתיה', שממנו הושתת העולם, וכולם מקבלים ממנו, ושם המתקת כל הדינים, כי הוא בחינת 'חכמה עילאה', בחינת 'קדשי קדשים'; כי השכל נקרא: קודש, וכולם מקבלים ונכללים בבחינת 'קדשי קדשים', שהוא בחינת 'חכמה עילאה', שכלול מכולם, ומשם המתקת כל הדינים, בפרטיות ובכלליות; כי גם כשממתיקין הדין בפרט, באיזה שכל של איזה צימצום, צריכין גם כן להמשיך כח מהשכל העליון הנ"ל, כדי שיהיה כח לזה השכל הפרטי להמתיק הדין; וכן בכלליות, להמתיק כל הדינים מאיזה צימצום שיהיה - אי אפשר להמתיק כי אם על ידי בחינת השכל העליון, בחינת 'קדשי קדשים', בחינת 'אבן שתיה', כנ"ל.

וכשהתורה יש לה שלימות על ידי הספרים, כנ"ל - אזי מקבלת מ'חכמה עילאה', בבחינת "לוחות האבן", בחינת 'אבן שתיה', ואזי משפעת בכל החכמות, ונמתקים כל הדינים; בבחינת (תהלים ט) "ישלח עורך מקודש", שעיקר העזר והישועה, שהוא בחינת המתקת הדינים - הוא "מקודש", היינו, על ידי השכל, שנקרא קודש כידוע.

וזה אותיות: **'שתיה'**, ראשי תיבות: **"ה' ת' ו' ש' ד' י' ענני"**. (לשון המקרא אויב לא: "הן תוי שדי יענני, וספר כתב איש ריבי"), "הן תוי שדי" - היינו, בחינת הרשימות של כל הצימצומים - נמתקין על ידי שבאים בתוך **'שתיה'**, בחינת 'אבן שתיה' הנ"ל; וזה "יענני", בחינת ההמתקה, בבחינת "ישלח עורך מקודש", כנ"ל.

וזה "הן תוי שדי יענני, וספר כתב איש ריבי", שעל ידי 'וספר כתב', כנ"ל, היינו ריבוי הספרים, שנעשין על ידי המחלוקת, כנ"ל, שאז יש להתורה שלימות, ומקבלת משכל הכולל, מ'חכמה עילאה', שהיא בחינת 'אבן שתיה', כנ"ל - על ידי זה "הן תוי שדי יענני", בחינת ההמתקה, על ידי בחינת "לוחות האבן", שמקבלין מאבן שתיה, כנ"ל.

ז. וזהו בחינת מה שנוסעין על ראש השנה לצדיקים. כי ראש השנה הוא יומא דדינא של כל השנה, וכל אחד ואחד בא עם קדושתו וצימצומו אל הצדיק הדור, שהוא בחינת 'קדשי קדשים', בחינת 'אבן שתיה', בבחינת (שמואל א ב) "כי לה' מצוקי ארץ, וישת עליהם תבל", שהם הצדיקים, שעליהם נשתת העולם - ועל ידי זה נמתקים כל הדינים, על ידי בחינת 'אבן שתיה', כנ"ל.

וזה בחינת אבני יעקב, שנכללו כולם בתוך 'אבן שתיה'; (חולין צ"א:) כי הנפשות הם בחינת אבנים, כמו שכתוב: (איכה ד) "תשתפכנה אבני קודש", וכולם באים ונכללים בתוך הצדיק הדור, שהוא בחינת 'אבן שתיה', ועל ידי זה נמתקים כל הצימצומים, כנ"ל.

ח. ועל ידי זה שנכללים יחד כל הנפשות, כנ"ל - על ידי זה נעשה שמחה, בבחינת (משלי יג) "אור צדיקים ישמח", כי הנפש הוא בחינת "נר", בבחינת (משלי ב) "נר ה' נשמת אדם"; וכשנכללין

של השרים הנ"ל, הוא בכחית דביקות אחריו הקדושה. כי עיקר זכות התענית אינו אלא בשאנו חושבים השעות שהתחיל להתענות, למשל, בשמתענה שני ימים, היום השני שהוא נחשב ביותר, אין מחמת עצמו, אלא מחמת שאנו חוזרים ליום ראשון, אזי נחשב יום שני לזכות יותר.

גם, כי עיקר כל הדברים הן התחלה, כי כל התחלות קשות, מחמת שיוצא מהיפך להיפך; אבל אחר התחלה, הוא נכנס מעט בהרגל, ואינו קשה עליו כל כך, וכן בכל יום ויום שהולך למרחוק מהתחלה, כן נקל הדבר, שנכנס מעט בהרגל. נמצא, שעיקר כח העבודה של כל ימים, אינו אלא ההתחלה, שאנו צריכין לחזור לאחורי, ליום ראשון שהתחיל להבין ולהתענות, שהוא תחילת התשובה, שהיה קשה עליו ההתחלה, שיצא מהיפך להיפך, ובכל יום חוזר לאחוריו, לקבל כח מהתחלה.

ומחמת שאלו השרים הנ"ל, הם סמוכים להדיבור, וכשמתגברים, אזי ממשוכין את הדיבור לגלות מצרים, בחינת 'מיצר הגרון', בחינת (תהלים טז) "ניחר גרוני", ואינו יכול לדבר שום דיבור לפני השם יתברך. ועל ידי התענית, שמרעוב את עצמו, הוא ממשיך מימי החסדים ללחלח הגרון, ואז יוכל לדבר.

וזה בחינת (בראשית יב) "ויהי רעב בארץ", "רעב", היינו בחינת תענית, שמרעוב את עצמו, וזה הוא דביקות אחריו הקדושה, כי הוי"ה אלקים בחינת אחרים: מספר רעב, [כי שם הוי"ה באחרים, דהיינו י"ק יק"ו יק"ק עולה ע"ב, ושם אלקים באחרים, כזה: א"ל אל"ק אלק"י אלקי"ם עולה ר', ושניהם יחד עולים רע"ב]. ויחד אכרם מצרימה", היינו הורדות מימי החסדים ללחלח מוצר הגרון, להוציא את הגרון מבחינת "ניחר גרוני", בבחינת (בראשית יב) "הלוד ונסוע הנגבה", ללחלח הנגיבה, להתקיים (ישעיה נח) "קרא בגרון אל תחשוך".

ואז, כשנתדבקין אחריו הקדושה, שאי אפשר להקליפות ליכנסם לשם ולינוק, ואז נתגליו הפנים של הקדושה. ואז: "ויראו אותה שרי פרעה", (בראשית שם) היינו שאלו השרים הנ"ל, רואים את יופי הוד הדיבור, ויהללו אותה אל פרעה, וכל זה הוא מכונן מהשם יתברך, כדי להוציא בלעם מפיהם, בחינת: "עת אשר שלט האדם באדם לרע לו". וזה "וינגע ה' את פרעה".

וזה (משלי לא) "אשה יראת ה' היא תתהלל", בחינת "ויהללו אותה אל פרעה", אין זה אלא בשביל "תנו לה מפרי ידך", היינו, להוציא נצוצות הקדושה מביניהם. כשהיא מוציאה כל חיותה מבין הקליפות, אזי משליכין כל העכו"ם את אליליהם, ופונים כולם לאמונת ישראל, "לקראו כולם בשם ה'"; וזה עיקר קישוטי האמונה, שיקרבו אחרים לאמונתה.

וזה בחינות (סבא משפטים דף צה) 'עולימתא שפירתא דלית לה עינין'. 'עולימתא שפירתא', זה בחינת אמונה, בחינת (שיר השירים ו) "יפה את רעיתי", בחינת 'ורעה אמונה'. 'דלית לה עינין', היינו אלו הקושיות הנ"ל, שאין לעינין בהם, וצריך לחזק באמונתו.

גופא טמירתא ואתגלי', כי היא טמירא, כי אם תשאל את המאמין איזה טעם באמונה, ודאי אינו יודע להשיב לך טעם, כי אמונה אינו

שייך אלא בדבר שאינו יודע טעם, ואף על פי כן 'וגלוי', היינו שאצל המאמין הדבר גלוי, כאלו רואה בעיניו את הדבר שהוא מאמין בו, מחמת גדול אמונתו השלימה.

נפקת בצפרא, ומתכסיא ביממא', כי האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בוקר, בחינת (איכה ג) "חדשים לבקרים וכו'". ומתכסיא ביממא', מחמת טרדת עסקי עולם, נתכסה האמונה.

מתקשטת בקישוטין דלא הוו, היינו עיקר קישוטי האמונה, כשמקרבין אצלה בני אדם שלא היו מקורבין לה.

ו. וכשהאמונה כל כך בשלימות, אזי אכילתו היא יקרה מאד, כי נתייחד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בבחינת "ויאמר בעוז לרות". אזי האמונה היא ממלצת על הרחוקים לפני השם יתברך, שיקרב אותם בצל כנפיו, וזה היא מליצתה: כי עיקר טעויות של הרחוקים מאמונת השם יתברך, מחמת שעיקר ידיעת אלקותו אינו אלא מגלוי על הסתום, ומחמת שרואים מגלוי, שהנהגת העולם הוא על ידי מערכת המזלות, נפלו בטעויות, כל אחד לפי טעותו. ויש חושבים שהכל על פי הטבע, עולם כמנהגו נוהג. ויש חושבים שצריך לעבוד את האמצעי, כמו שטענו בעגל שרצו לעשות את העגל אמצעי, בינם לבין השם יתברך, שאמרו: "אשר ילכו לפנינו" (שמות לב), בחינת אמצעי.

ובטעויות כזה. רבים נכשלים, ועושים את הסיבות אמצעי, בינם לבין השם יתברך, היינו שמאמינים בהשם יתברך, אבל מאמינים גם כן באמצעי, ואומרים שצריך לסיבות. היינו, שמאמינים למשל בהסיבה של פרנסה שהוא המשא ומתן, ואומרים הסיבה של משא ומתן עיקר, כאלו חס ושלום בלא הסיבה של משא ומתן, אין יכולת ביד השם יתברך ליתן להם פרנסה. ובהסיבה של הרפואה, שהוא סמים, עושים מהם עיקר, כאלו חס ושלום בלי הסמים, אין יכולת ביד השם יתברך לרפא. ואין הדבר כן, כי הקדוש ברוך הוא סיבת כל הסיבות ועילת כל העילות, ואין צריך לשום סיבה. ועסקינו באלו הסיבות, צריך להאמין בהשם יתברך לבד, ולא לעשות מהסיבות עיקר.

וכשהצדיק מכבטל בתפילתו איזה חיוב של מערכת המזלות, אזי נתידע מהגלוי על הסתום, שיש אלקי נמצא, שהוא שומע תפלת הצדיק, ומשדד המערכות, ומשנה הטבע. וכל זה יהיה לעתיד, כמו שאמרו חכמינו ז"ל: 'עתידים צדיקים להחיות את המתים' ושאר נפלאות.

וזה: "ויגש אליו יהודא" - דא תקרובתא דמלבא למלבא. "ויאמר אליו: כי אדוני" - שהשכינה מכקשת רחמים מהשם יתברך, על אלו הרחוקים. "ודבר נא עבדך דבר באוני אדוני" - ולא ישמע עוד אמצעי. "ואל יחר אפך בעבדך", על העבר. "כי כמוך כפרעה" - "פרעה", לשון התגלות, כי אתה אינך ידוע לבני אדם אלא מהגלוי, ומחמת שאינך ידוע אלא מהגלוי, לפיכך טעו כל אחד לפי טעותו. אבל כשאתה מכבטל רצונך בשביל רצון הצדיק, כמו שאמרו חכמינו ז"ל: (מעד קמן טו) 'הקדוש ברוך הוא גוזר וצדיק מכבטל', אזי ידעו מהגלוי על

אצלו כמו שבא עכשיו מחדש פעם ראשון, כי עיקר היא ההתחלה, כי פל התחלות קשות, כנ"ל.

נמצא, שעיקר פח העבודה של כל הימים, אינו אלא ההתחלה, כנ"ל, עינין שם. וכפי הכח וההתלהבות של ההתחלה, פן הולך ומתנהג בעבודתו, כי עיקר היא ההתחלה כנ"ל, על פן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי פן ואולי לא היתה התחלתו פראוי, ואם פן גם כל עבודתו אינה בשלימות פראוי, כי הפל מתנהג כפי ההתחלה, על פן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, ולבא להצדיק מחדש, בכח התלהבות גדול והתגברות חדש לעבודת השם ותפודה, כדי שתהיה עבודתו פראוי כפי פח ההתחלה כנ"ל. וכן בכל פעם ופעם צריך לחשוש חששא זו, פן לא התחיל עדיין פראוי, וצריך להתחיל ולבא להצדיק בכל פעם מחדש.

סג א. סוד כוונת המילה.

כי ברית נקרא בלשון תרגום: אמה, וכמו שמוזכר בלשון זה בגמרא; (שבת קח:) והוא בחינת אמה, בת ששה טפחים, שהברית כלול מהם; והוא בחינת (ישעיהו) "שרפים עומדים ממעל לו, שש כנפים שש כנפים לאחד", "שש כנפים", הם בחינות הששה טפחים הנ"ל; והם נחלקים לשלש, היינו, בחינת (שם) "בשמים יכסה פניו, ובשמים יעופף".

כי פנים, הוא בחינות וטפח לו על פניו, (בבא קמא לב:) "ובשמים יכסה פניו", הוא בחינות שני טפחים, בחינות מגלה טפח ומכסה טפח, הנאמר בברית, כמו שאמרנו רבותינו ז"ל; (נדרים כ:) וכן "בשמים יכסה רגליו", הוא בחינת וטפח לו כסנדלו, והוא גם פן בחינות שני טפחים, כנ"ל, מגלה טפח ומכסה טפח; "ובשמים יעופף", הוא בחינות עופות, שנקראו מן הרקק, (חולין כו:) בחינות וטפח על מנת להטפח.

וכל הששה טפחים כולם, כלולים ומנוחים בברית; כי הששה טפחים הנ"ל, הם בחינת ששת ימים שבהם עשה ה' את השמים ואת הארץ, בבחינת (תהלים לב) "הינה טפחות נתת ימי"; כמו שכתוב: (שמות כ) "ששת ימים עשה ה' וכו', וינח ביום השביעי", היינו, שכל הששת ימים, בחינת הששה טפחים - הניח כולם ביום השביעי, שהוא שבת, שהוא בחינת ברית, כמו שכתוב: (שם לא) "ברית עולם ביני ובין בני ישראל".

וזה בחינת "בראשית" - ברא שית, (תיקון יא) בחינת ששת ימים, ששה טפחים הנ"ל, שכולם מנוחים וכלולים בברית.

וזה "בראשית" - ברית אש, (תיקון ג דף יח) היינו ברית שהוא כלול מששה ימים, ששה טפחים, שש כנפים; וזה ברית אש, בחינת שרפים בשש כנפים, שהן בחינת ששה טפחים, כנ"ל; כי גם אש יש לה ששה כחות, וכמבואר גם למחקרים שיש ששה כחות באש, היינו: מתיד ומקפיא, מבשל ושוורף, משחיר ומלבין; וכן עוף, יש בו ששה כחות, כי על ידי העפיפה, הוא נעלם ומתגלה, קרוב ורחוק וכו'.

והצדיק שהוא בחינות ברית, בחינות (משלי י) "צדיק יסוד עולם" - הוא כלול מבחינות הששה טפחים הנ"ל, שנחלקים לשלש בחינות של שתיים שתיים, היינו, שכל בחינות מהשלש, הוא בחינות מגלה טפח ומכסה

הסתום, כשרואים שמערכת המזלות מחייבים איזה גזירה, וצדיק מבטל, אזי ידעו שיש אלקי נמצא, שהוא עושה רצון הצדיק.

וזה מה פרעה גזור ואינו מקיים' - פרעה, היינו מערכת המזלות, הגלויים לכל גזירתם. אף אתה, גזור ואינך מקיים' - כי הצדיק מבטל.

וזהו: ויסב אלקים וכו' - איתא במדרש (שמות פרשה כ) "ויסב לשון סעודה, היינו לשון היסבה.

"וחמשים" - אחד מחמשה (כמו שפרש"י שם), היינו חמשת מוצאות הפה, שעל ידם כל העכו"ם פונים לאמונת ישראל "לעבדו שכם אחד", כמו שכתוב: "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וכו'".

"עלו בני ישראל מארץ מצרים" - ממוצר הגרון, היינו על ידי עלות בני ישראל מראשי התאוות הנ"ל, ממוצר הגרון הנ"ל, על ידי הדיבור, מחזיר את העכו"ם לאמונת ישראל, וזה עיקר קישוטי האמונה, בחינת מתקשטא בקישוטי דלא הו'; על ידי אמונה בשלימות - אזי הותרה אכילה, בחינת "ויסב". (עד כאן לשונו, וזכרנו לברכה.)

שייך לאות ב': וזה שלום ראשי תיבות ו'דע מ'ה ש'תשיב לאפיקורס', כי על ידי השלום - יודע להשיב על אפיקורסית שבלבו כנ"ל עינין שם. וגם על ידי השלום שיש בין ישראל בין אחד לחבירו, גם על ידי זה נתבטל האפיקורסית, כמבואר במקום אחר.

וזה שאמרנו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה לח) "חבור עצבים אפרים הנח לו" (הושע ד), שפשיש שלום בין ישראל אפילו עובדין עבודת אלילים, מוחלין להם. אבל "חלק לבם עתה יאשמו" (שם ט), כי על ידי המחלוקת באין כפירות כנ"ל, וכל אחד אחוז בדעתו, מאחר שאינם באים ומתוועדים יחד לדבר אחד עם חבירו להפכו לדעתו. ואפילו יבואו יחד וידברו זה עם זה, לא ישוב מדעתו מחמת הנצחון של המחלוקת.

אבל כשיש שלום, אפילו עובדין בוכבים ומזלות מוחלין להם, כי על ידי השלום בוודאי יתבטל העבודה זרה והאפיקורסית שיש לכל אחד מהם, על ידי שידברו זה עם זה, וישיבו זה את זה מדעותיו הרעים והכפירות, ובוודאי יבואו לאמונה שלימה וישרה על ידי השלום כנ"ל וכמבואר במקום אחר.

(גם זה שייך לאות הנ"ל): מהמחלוקת נעשה הלכות כמבואר ב"תהלה לדוד" (בסיון יב) עינין שם היטב, מבואר שם שההלכות הם תיקון המחלוקת, כי חוזר ומהפך הצירופי אותיות של המחלוקת להלכות כמבואר שם עינין שם, מה שכתוב שם שהצדיק לומד אלו הצירופין של המחלוקת ועושה מהם צירוף הלכה וכו' עינין שם. וזהו בחינת מה שמבואר כאן, שצריכין ללמוד הלכות דהיינו פוסק בשביל תיקון המחלוקת. והבן.

(שייך לאות ה:): גם כי עיקר כל הדברים הן התחלה, כי פל התחלות קשות מוחמת שיוצא מהיפך אל היפך וכו' כנ"ל. ועל פן, בכל פעם ופעם שנוסע להצדיק, צריך שיראה שיבא בכל פעם מחדש, לא כמו שכבר היה אצל הצדיק ועכשיו הוא בא פעם שנית, רק כמו שלא היה מעולם אצל הצדיק, והיה

הַקָּשֶׁר וְהַחֲבוּר שֶׁל הַתּוֹרוֹת שָׁלוּ הוּא כְּעֵין בְּנֵין וְאַרְיֵה מִמֶּשׁ,
שֶׁבֶת־חֲלָה מִקָּשֶׁר וּמִחֲבֵר אֵלּוּ שְׁנֵי דְבָרִים יַחַד. וְאַחַר כֵּן קוֹשֶׁר
וּמִחֲבֵר דְּבַר שְׁלִישִׁי לְהַשְׁנֵי בְּכַמָּה קָשָׁרִים חֲזָקִים וְכֵן מִשְׁלִישִׁי
לְרִבְעִי וְכֵן לְהֶלֶן וְכוּ'. אֲךָ עַל פִּי רַב חוּזֵר בְּכָל פְּעַם לְחֹזֵר
וּלְקָשֶׁר אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה דְבָרִים יַחַד.

כִּי מִתְחַלָּה אֵין הַקָּשֶׁר שְׁלֵהֶם יַחַד, רַק מְזֵה לְזֵה דִּהְיֵנוּ
מִהֲרָאשׁוֹן לְשֵׁנִי וּמִהֲשֵׁנִי לְשְׁלִישִׁי וּמִהֲשְׁלִישִׁי לְרִבְעִי, אֲבָל
עַדִּין אֵין קָשֶׁר לְהִרְבִּיעִי בְּהֲרָאשׁוֹן, אֲבָל אַחַר כֵּן מֵבִיא פְּסוּק
אוּ מֵאֵמֶר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל אוּ שְׁאֵר רְאִיָּה אַחֶרֶת שְׁעַל יְדֵי זֶה
מִקָּשָׁרִים יַחַד עַד שֶׁמִּחֲבֵר בְּקָשֶׁר הַדֶּק הֵיטֵב כָּל אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה
דְּבָרִים יַחַד. וְאַחַר כֵּן חוּזֵר וּמִקָּשֶׁר עוֹד כַּמָּה דְבָרִים זֶה לְזֵה.
וַיַּחַד כָּלֵם הוּא מִקָּשֶׁר לְהַחֲבוּר וְהַקָּשֶׁר הֲרָאשׁוֹן.

וּבִתְחִלָּה אֵין קָשֶׁר לְשֵׁנֵי הַחֲבִילוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הָאֵלּוּ, כִּי אִם עַל
יְדֵי אִיזָה קָשֶׁר שְׁיֵשׁ בֵּין דְּבַר אֶחָד מִהַחֲבִילוֹת הַשְּׁנִיָּה לְדְבַר
אֶחָד מִהַחֲבִילוֹת הֲרָאשׁוֹנָה. אֲבָל אַחַר כֵּן הוּא חוּזֵר לְקָשָׁרִים
בְּרָאיוֹת וּדְרָכִים נְפִלְאִים שֶׁמִּמְשִׁיד קוֹרוֹת לְקָשֶׁר הַבְּנֵין
מִשְׁלִישִׁי שֶׁבְּרָאשׁוֹן לְרִבְעִי שֶׁבְּשֵׁנִי, וּמִשָּׁם לְשֵׁנִי שֶׁבְּשְׁלִישִׁי.
וְאַחַר כֵּן מִחֲבִילוֹת הַשְּׁנִיָּה לְשְׁלִישִׁית גַּם כֵּן כֵּן, וְכֵן לְהֶלֶן, וְאַחַר
כֵּן מִקָּשָׁרִים כָּלֵם יַחַד בְּדֶרֶךְ נְפִלְאָה.

(חיי מוהר"ן שצ)

תורה סב

(לשון רבינו ז"ל: (שמות יג)

"וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת הָעָם וְכוּ":

דַּע שֶׁעַל יְדֵי אֲכִילַתְּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נַעֲשֶׂה יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיה אִפִּין בְּאִפִּין, בְּבַחֲנֵית (רות ב*) "וַיֹּאמֶר בּוֹעֵז לְרוּת לָעֵת הָאֲכַל גְּשֵׁי הַלֹּזִם", "לָעֵת הָאֲכַל" דִּי יִקָּא, הֵיִנוּ עַל יְדֵי הָאֲכִילָה "גְּשֵׁי הַלֹּזִם", דָּא יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיה, בְּחֵינֵית (בראשית מד) "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוֹדָא", דָּא תְּקַרְבָּתָא מִלְּכָא בְּמִלְּכָא'. (זוהר ויגש דף רז)

רק האכילה צריך להיות מאכל אחר שנתברר,
ואין בו שום תערובות. כי מאכל שיש בו
תערובות, על ידי מאכל כזה, יוכל האדם לחטוא.

והברור של המאכלים – הוא על ידי אמונה.

כי האמת, מה שהגביל הנשם יתברך לשכל
האנושי שיוכל להבין, הוא מצוה גדולה לחדד
השכל, להבין הדבר על בוריו, ועל זה נאמר (אבות)
'ודע מה שתשיב לאפיקורם!'

כי יש חילוק בין הקונשיות, כי יש קונשיא שישכח
האדם להבין תירוץ על קונשיא זו, על זה נאמר:
'ודע מה וכו'". ויש קונשיא שאינו באפשרי

לְשֹׂכֵל הָאֲנוּשֵׁי לְהַבִּין תִּירוּץ עַל קוֹשֵׁיָא כְּזוֹ,
 רַק לְעֵתִיד לָבֵא יִתְגַּלֶּה הַתִּירוּץ, אֲסוּר לְאָדָם
 לְעֵיִן בָּהֶם, וְכָל מִי שֶׁסּוֹמֵךְ עַל שְׂכָלוֹ וּמְעֵיִן
 בָּהּ, עַל זֶה נֶאֱמַר: (משלי ב) "כָּל בָּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן",
 כִּי עַל ◊ קוֹשֵׁיָא כְּזוֹ, אֲסוּר לְסִמּוּךְ עַל שְׂכָלוֹ, דַּף ע"ו.
 רַק לְהַעֲמִיד עַל אֲמוּנָה.

וְאִפִּילוּ אֵלּוּ הַקְּשִׁיּוֹת שֵׁשׁ עָלֵיהֶם תְּשׁוּבָה,
 לְפַעֲמִים נִסְתָּמוּ שְׂבִילֵי הַשְּׂכָל, וְאִינוּ יוֹדְעִים
 לְהִשָּׁיב, וְנִזְרָקָה בּוֹ אֶפִּיקוֹרְסִית, וְאִינוּ יוֹדְעִים
 לְהִשָּׁיב עַל אֶפִּיקוֹרְסִית. וְזֹאת הָאֶפִּיקוֹרְסִית,
 הִיא לְכָל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ, יְכוּל לְהַבִּין בֵּין
 רַב לְמַעַט.

כִּי צָרִיךְ לְעֵבוֹד אֶת ה' בְּשָׁנֵי יְצָרִין, שְׁיִהְיֶה הַיֵּצֵר
 הָרַע כְּפוּף לַיֵּצֵר טוֹב, כְּמֵאֵמַר חֲכָמֵינוּ ז"ל: (ברכות נד)

"וְאֶהְבֶּתְּ וְכוּ' בְּכֹל לְבַבְךָ" – בְּשֵׁנֵי יִצְרֵיךָ, שִׁיְהִיָּה לְבוֹ שְׁלָם עִם ה' אֱלֹקָיו, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ מַחְלֹקֶת בֵּין שֵׁנֵי יִצְרֵין, הֵינּוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְבוֹ חֶלֶק עָלָיו, בְּחִינַת (הושע י) "חֶלֶק לָבָם".

וּבִאֲמַת, אִם הָיָה יוֹדֵעַ הָאָדָם יְדִיעָה בְּלֵב שְׁלָם, שֶׁ"מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיה ו) וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת הַתְּפִילָּה, וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִילָּה, וּוְדָאֵי הָיָה מִתְּפִלָּל בְּהַתְּלַהּבוֹת גָּדוֹל, וְהָיָה מְדַקְדֵּק מְאֹד לְכוּיֵן אֶת דְּבָרָיו. וּבְשִׁבִיל שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ זֹאת יְדִיעָה בְּלֵב שְׁלָם, בְּשִׁבִיל זֶה אֵינוֹ מִתְּלַהֵב כָּל כָּךְ, וְאֵינוֹ מְדַקְדֵּק כָּל כָּךְ. וְכֹל אֶחָד לְפִי מוֹעֵט שְׁכָלוֹ וַיְדִיעֶתוֹ, כִּן הַתְּלַהּבוֹתוֹ וְדַקְדוּקוֹ.

וְהַיְדִיעָה הִיא מֵהַיִּצֵר הַטּוֹב שְׁבִלֵב, וְהַסְתָּרַת הַיְדִיעָה הִיא מֵהַיִּצֵר הָרָע שְׁבִלֵב. וְהַסְתָּרַת

הַיְדִיעָה הֵן הֵן אֶפִיקוֹרְסִית וְקוֹשִׁיּוֹת, שֶׁהַיִּצָר
הָרַע מִקְשָׁה אֶת לְבוֹ לִיפּוֹל בְּרָעָה.

וְהַתִּיקוֹן לָזֶה הַמַּחְלוּקָת שְׂבִלָב, לְתַקֵּן אוֹתוֹ
בְּשָׂרְשׁוֹ, הֵינּוּ כִּי עֵיקָר הַתְּהוּוֹת מַחְלוּקָת
הַיִּצָר הָרַע, שָׂרְשׁוֹ מִן הַמַּחְלוּקָת שְׂבִקְדוּשָׁה,
כְּשֶׁהִשְׁתַּלְּשְׁלָה מִן דְּרָגָא לְדְרָגָא, עַד שֶׁנִּשְׁתַּלְּשְׁלָה
לְמַטָּה, נִתְּהוּהָ מִמְּנוֹ מַחְלוּקָת הַיִּצָר הָרַע, בְּבַחֲיִנַת
"חֶלֶק לְבָם", וּמֵטִיל בּוֹ אֶפִיקוֹרְסִית, וּמִסְתִּיר
מִמְּנוֹ שְׂבִילֵי הַשֶּׁכֶל אֲשֶׁר אֵינּוּ יוֹדְעֵי לְהִשְׁיב.

וּמַחְלוּקָת שְׂבִקְדוּשָׁה, הוּא מַחְלוּקָת תַּנְאִים
וְאַמּוֹרָאִים שְׂבִגְמָרָא, שְׂזֵה אוֹסֵר וְזֵה מֵתִיר,
וּמֵהִשְׁתַּלְּשְׁלוֹתָם לְמַטָּה, נִתְּהוּהָ מִמְּנוֹ מַחְלוּקָת

הַיֵּצֵר הָרָע. וּכְשֶׁמֵתְקַן הַמַּחְלֻקָּת שֶׁבְקַדוּשָׁה,
אֵין מִמִּילָא נִתְבַטֵּל מַחְלֻקָּת הַיֵּצֵר הָרָע, כִּי אֵין
אַחִיזָתוֹ אֶלָּא מִנְשָׁם.

וְתִיקוּן הַמַּחְלֻקָּת שֶׁבְקַדוּשָׁה, הֵן הַלְכוֹת
פְּסוּקוֹת. כִּי פֶסֶק הַלְכָה הוּא הַשְּׁלוֹם, וְהַכְרָעָה
שֶׁל מַחְלֻקָּת הַתְּנָאִים וְאַמֹרָאִים. וְעַל יְדֵי
לִימוּד הַפּוֹסְקִים, הוּא נִתְקַנֵּשׁ לְהַשְׁלוֹם
שֶׁבְקַדוּשָׁה, וּמֵתְקַן הַמַּחְלֻקָּת שֶׁבְקַדוּשָׁה,
וְאֵז נִתְבַטֵּל הַמַּחְלֻקָּת הַיֵּצֵר הָרָע שֶׁבְּלִבּוֹ,
וְאֵז יוֹכֵל לַעֲבֹד אֶת הַנֶּשֶׁם בְּכָל לְבָבוֹ בְּנִשְׁנֵי
יְצָרִים, וְנִפְתָּחוּ לוֹ שַׁעְרֵי הַשִּׁכּוֹל שֶׁיִּוָּדַע לְהַנְשִׁיב
לְאַפְיִקוֹרִם; וְכֹל זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַהַכְרָעָה
וְהַשְׁלוֹם הַנִּזְכָּר.

וְזֶה אֹתִיּוֹת שְׁלוֹם נוֹטְרִיקוֹן: וְיָדַע מֵהַ
 שֶׁתָּשִׁיב לְאַפִּיקוֹרִס', כִּי עַל יְדֵי הַשְּׁלוֹם יוֹדַע
 לְהִשָּׁיב עַל אַפִּיקוֹרְסִית שֶׁבְּלִבּוֹ.

וְזֶה: (תהלים קיט) "אוֹדֶךָ בְּיוֹשֶׁר לֵבב, בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֵי
 צְדָקָה", "לֵבב" דִּיִּקָּא, 'בְּשֵׁנֵי יִצְרִיין'; אֵימַתִּי,
 כִּד "לִמְדֵי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה", הֵיִינוּ עַל יְדֵי לִימוּד
 הַפּוֹסְקִים.

אַבֵּל הַקּוֹנִשְׁיוֹת שְׂאִין עֲלֵיהֶם תִּירוּיִן, אָסוּר לְאָדָם
 לְעֵיִן בָּהֶם, רַק לְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה. וְכִשְׂיֵשׁ
 לוֹ אַמוּנָה בְּשִׁלְיֻמוֹת, יוֹכֵל לְהִיּוֹת עַל יְדֵי אֲכִילָתוֹ
 יַחֲוֹד קוֹדֶשׁא בְּרִידָה הוּא וְשִׁכְנִיתִיהָ כִּנֵּ"ל, בְּחִינַת
 (תהלים לו) "וְרַעֲהָ אַמוּנָה", הֵיִינוּ בְּחִינַת אֲכִילָה, עַל
 יְדֵי "אַמוּנָה".

וְעֵי קָרַר שְׁלִימוֹת וְקִישׁוּטֵי אַמוּנָה, הֵיִינוּ לְקָרֵב
 דְּוֹקָא הַמְרוּחָקִים, בְּחִינַת (צפניה ג) "לְקָרוֹא כּוֹלָם
 בְּשֵׁם ה'", אֲפִילוּ עֵכוּ"ם יִקְרְבוּ לְאַמוּנוֹת יִשְׂרָאֵל
 וְ"לְעַבְדוֹ שְׁכֵם אֶחָד".

וְלְהַשְׁלִים אֶת הָאַמוּנָה, הֵיִינוּ לְקָרֵב אֶת
 הַרְחוּקִים כֵּן"ל, צָרִיךְ מִתְחִילָה לְהַעֲלוֹת נִיצוּצֵי
 אוֹתֵיזוֹת הַדִּיבוּר. וּכְשֶׁנֶּתְבָרְרוּ אוֹתֵיזוֹת הַדִּיבוּר,
 אֲזִי הוֹפֵךְ אֶת עֲצָמוֹ הַדִּיבוּר, וּמִלְקָט הַנִּיצוּצוֹת
 הַקְדוּשָׁה מִבֵּין הַקְלִיפוֹת, וְנִשְׁאָרִים הַקְלִיפוֹת
 בְּלֹא חַיּוֹת. וְאִזּוֹ הָעֵכוּ"ם שֵׁינִיקָתָם מִהַקְלִיפוֹת,

כְּשֵׁרוֹאִים שָׂאִין לָהֶם חַיּוֹת, אֲזִי מִשְׁלִיכִים אֶת
 אֲמוֹנַתְם, בְּחִי' (ישעיה ב) "בַּיּוֹם הַהוּא יִשְׁלַךְ הָאָדָם
 אֶת אֱלֹהֵי כֶסֶפוֹ וְאֶת אֱלֹהֵי זָהָבוֹ", וּמִדְּבִיקוֹם
 אֶת עֵצָמָם לְאֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל.

וְזֶה בְּחִינַת (שם בצפניה*) "אֲזִי אֶהְפֹּךְ אֶל הָעַמִּים שָׁפָה
 בְּרוּרָה", "שָׁפָה בְּרוּרָה", הֵינּוּ הַדִּיבּוּר שֶׁנֶּתְבָרַר
 מִבִּינֵיהֶם, הוּא הוֹפֵךְ אֶת עֵצָמוֹ אֶל הָעַמִּים,
 כִּדִּי לְלַקֵּט מֵהֶם שְׂאֵרֵי נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה, וְאִז
 נִתְקַיֵּים "לְקַרְוֵא כּוֹלָם בְּשֵׁם ה'", שִׁדְּבִקוּ כּוֹלָם
 בְּאֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל.

וְלַהֲעֵלּוֹת נִיצוּצֵי הַדִּיבּוּר, צָרִיךְ לְתַעֲנִית.
 וְזֶה בְּחִינַת (תהלים קז) "מִדְּרֶךְ פִּשְׁעָם וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם

יִתְעַנּוּ וְכוּ" , אַיִי , "יִשְׁלַח דְבָרוֹ" , כִּי עֵיקַר תִּיקוּן
הַדִּיבּוּר הוּא עַל יְדֵי הַתְּעַנּוּת.

כִּי עֵיקַר יְנִיקַת הַקְּלִיפּוֹת אֵינוֹ אֶלָּא מֵאַחֲזֵרֵי
הַקְּדוּשָׁה , כִּי מִפְּנֵי הַקְּדוּשָׁה אֵי אֶפְשָׁר לָהֶם לִינֵק ,
מִחֲמַת בְּהִירוֹת אֹר . אֶלָּא לְפַעֲמִים נוֹתְנִים לָהֶם
מִלְמַעְלָה בְּמִכּוּוֹן כַּח לִינֵק מִפְּנֵי הַקְּדוּשָׁה , וְכָל
זֶה אֵינוֹ אֶלָּא לְרַע לָהֶם , בְּחִינַת (קהלת ח) "עַתָּה אֲנִישׁ
נִשְׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ" .

וְכָל הַתְּאַוּוֹת הֵם בְּחִינַת קְלִיפּוֹת . כִּי הַתְּאַוּוֹת הֵם
מוֹתְרוֹת , כִּי בְּלֹא הַתְּאַוּוֹת יְכוּל הַגּוֹף לְהִתְקַיֵּם ,
נִמְצָא שֶׁהֵם מוֹתְרוֹת לְקִיּוּם הַגּוֹף , כְּמוֹ הַקְּלִיפּוֹת
הֵם מוֹתְרוֹת , כִּי עֵיקַר אֵינוֹ אֶלָּא הַפְּרִי , וְהַקְּלִיפּוֹת
הֵם מוֹתְרוֹת ; וְכַשְׁמַתְגְּבָרִים הַתְּאַוּוֹת עַל הָאָדָם ,
הוּא הַתְּגְבָרוֹת הַקְּלִיפּוֹת עַל הַקְּדוּשָׁה .

וְרֵאשֵׁי הַתְּאֻוֹת הֵם שְׁלֹשָׁה שָׂרֵי פְּרָעָה: שֵׁר
 הַמִּשְׁקִים וְאוֹפִים וְטַבָּחִים, שָׁהִם: קָנָה וְיֹשֶׁט,
 וְוֹרִידִין; שָׁהִם בְּחִינַת תְּאֻוֹת אֲכִילָה וְנִשְׁתֵּיה,
 שָׁהִם רָאשִׁים, שְׁכָל הַתְּאֻוֹת נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם,
 וַיִּנְקָתָם מִפְּרָעָה, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת עוֹרָף, הֵינּוּ
 מֵאַחֲזָרִים. וְעִיקָר יִנְקָתָם מֵהַדְּבָרִים, בְּחִינַת
 "אַחַר הַדְּבָרִים", כִּי הֵם סְמוּכִים לָהּ, כִּי קָנָה
 וְיֹשֶׁט וְוֹרִידִין הֵם סְמוּכִים לָהּ מוֹצְאוֹת הַפֶּה,
 וְעִיקָר יִנְקָתָם – מֵהַדְּבָרִים שְׂאִינָם זְכִים כָּךְ,
 וְכִשְׂרָאשֵׁי הַתְּאֻוֹת שָׁהִם הַקְּלִיפּוֹת מִתְּגַבְּרִים,
 צָרִיךְ לְהַדְּבִיק וּלְהַסְתִּיר אַחֲזָרֵי הַקְּדוּשָׁה, שֶׁלֹּא
 יִנְקוּ.

וְדְבִיקוֹת אַחֲזָרֵי הַקְּדוּשָׁה, הֵיא עַל יְדֵי הַתְּעֵנִית.
 כְּמוֹ שְׁכוֹתְבִים שֵׁם הוּי"ה בְּבַחֵי אַחֲזָרִים,
 שְׁכוֹתְבִים מִתְּחִילָה יוֹד, וְאַחַר כָּךְ, כְּשֶׁרוֹצִים

וְכוֹתְבִים הֵא, חוֹזְרִים לְאַחֲרֵיהֶם, וְכוֹתְבִים יוֹד הֵא
 וְכו'. כֵּן הִתְעַנִּית, שֶׁהוּא עֵיקַר הַכְנַעְתָּן ◊ שֶׁל
 הַשָּׂרִים הַנִּ"ל, הוּא בְּבַחֲנֵית דְּבִיקוֹת אַחֲרֵי
 הַקְדוּשָׁה. כִּי עֵיקַר זְכוּת הִתְעַנִּית אֵינוֹ אֶלָּא
 כְּשֶׁאֵנוֹ חוֹשְׁבִים הַשָּׁעוֹת שֶׁהִתְחִיל לְהִתְעַנּוֹת,
 לְמַשָּׁל, כְּשֶׁמִּתְעַנֶּה שְׁנֵי יָמִים, הַיּוֹם הַשֵּׁנִי שֶׁהוּא
 נֶחְשָׁב בְּיוֹתֵר, אֵין מִחֲמַת עֲצָמוֹ, אֶלָּא מִחֲמַת
 שֶׁאֵנוֹ חוֹזְרִים לְיוֹם רֵאשׁוֹן, אֲזִי נֶחְשָׁב יוֹם שְׁנֵי
 לְזְכוּת יוֹתֵר.

גַּם, כִּי עֵיקַר כָּל הַדְּבָרִים הֵן הִתְחַלָּה, כִּי 'כָּל
 הִתְחַלּוֹת קְשׁוֹת', מִחֲמַת שִׁיּוּצָא מִהִיפּוֹךְ לְהִיפּוֹךְ;
 אֲבָל אַחֲרֵי הִתְחַלָּה, הוּא נִכְנָס מֵעַט בְּהַרְגֵּל,
 וְאֵינוֹ קָשֶׁה עָלָיו כָּל כָּךְ, וְכֵן בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁהוּלֵךְ
 לְמִרְחוֹק מִהִתְחַלָּה, כֵּן נֶקַל הַדְּבָר, שֶׁנִּכְנָס
 מֵעַט בְּהַרְגֵּל. נִמְצָא, שֶׁעֵיקַר כַּח הָעֲבוּדָה שֶׁל

כָּל יָמִים, אֵינוֹ אֱלֹא הַהִתְחַלָּה, שְׁאֵנוּ צְרִיכִין
 לַחֲזוֹר לְאַחֲרָיו, לְיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁהִתְחִיל לְהִבִּין
 וּלְהִתְעַנּוֹת, שֶׁהוּא תְּחִילַת הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהִיא
 קְנִישָׁה עָלָיו הַהִתְחַלָּה, שְׂיִצָּא מֵהִיפּוֹךְ לְהִיפּוֹךְ,
 וּבְכָל יוֹם חוֹזֵר לְאַחֲרָיו, לְקַבֵּל כַּח מֵהִתְחַלָּה.

וּמַחֲמַת שְׂאֵלוֹ הַשָּׂרִים הֵנ"ל, הֵם סְמוּכִים
 לְהִדְיָבוֹר, וּכְשֶׁמִּתְגַּבְּרִים, אֲזִי מִמְּשִׁיכִין אֶת
 הַדְיָבוֹר לְגָלוּת מְצָרִים, בְּחִינַת 'מִיֵּצֵר הַגָּרוֹן',
 בְּחִינַת (תהלים סט) "נִיחָר גְּרוֹנִי", וְאֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר
 שׁוֹם דְּיָבוֹר לְפָנָיו הַנֶּשֶׁם יִתְבַּרֵּךְ. וְעַל יְדֵי הַתְּעַנּוּת,
 שְׁמַרְעִיב אֶת עֲצָמוֹ, הוּא מִמְּשִׁיךְ מִיָּמֵי הַחֲסָדִים
 לְלַחֵלַח הַגָּרוֹן, וְאִזּוֹ יוֹכֵל לְדַבֵּר.

וְזֶה בְּחִינַת (בראשית יב) "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ", "רָעַב",
 הֵינּוּ בְּחִינַת תְּעַנּוּת, שְׁמַרְעִיב אֶת עֲצָמוֹ, וְזֶה

הוא דביקות אַחורי הקדושה, כי הוי"ה
אַלְקִים בְּחִינַת אַחֲוִירִים: מִסְפַּר רַעַב, [כי
שם הוי"ה בַּאֲחֲוִירִים, דְּהֵיִנוּ י' י"ק יק"ו יקו"ק
עולה ע"ב, וְשֵׁם אֱלֹקִים בַּאֲחֲוִירִים, כָּזָה: א'
א"ל אל"ק אלק"י אלקי"ם עולה ר', וּשְׁנֵיהֶם
יחד עולים רע"ב.] "וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרִימָה",
הֵיִנוּ הוֹרְדוֹת מִיְמֵי הַחֲסָדִים לְלַחֵלַח מִיֵּצֵר
הַגָּרוֹן, לְהוֹצִיא אֶת הַגָּרוֹן מִבְּחִינַת "נִיחַר
גְרוֹנִי", בְּבְחִינַת (בראשית יב) "הַלֹּךְ וְנָסוּעַ הַנְּגִבָה",
לְלַחֵלַח הַנְּגִיבָה, לְהַתְקַיֵּים (ישעיה נח) "קָרָא בְּגָרוֹן
אֵל תַּחֲשׂוּךְ".

וְאִז, כְּשֶׁנִּתְדַבְּקִין אַחֲוִירֵי הַקְּדוּשָׁה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְהַקְלִיפוֹת לִיכְנוּם לְשֵׁם וְלִינֵק, וְאִז נִתְגַּלִּין הַפְּנִים
שֶׁל הַקְּדוּשָׁה. וְאִז: "וַיֵּרְאוּ אוֹתָהּ שְׂרֵי פְרַעֲהַ",
(בראשית שם) הֵיִנוּ שְׂאֵלוֹ הַשְּׂרִים הַנִּל, רוֹאִים אֶת

יוֹפִי הוֹד הַדִּיבּוֹר, "וַיְהִלְלוּ אוֹתָהּ אֵל פְּרַעֲהוּ",
 וְכָל זֶה הוּא מְכוּוֹן מִהַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּדִּי לְהוֹצִיא
 בְּלִעָם מִפִּיָּהֶם, בְּחִינַת: "עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם
 בְּאָדָם לָרַע לוֹ". וְזֶה "וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעֲהוּ".

וְזֶה (מִשְׁלֵי ל"א) "אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלָּל", בְּחִינַת
 "וַיְהִלְלוּ אוֹתָהּ אֵל פְּרַעֲהוּ", אֵין זֶה אֵלָּא בְּשִׁבִיל
 "תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ", הֵינּוּ, לְהוֹצִיא נְצוּצוֹת
 הַקְּדוּשָׁה מִבִּינֵיהֶם. כְּשֶׁהִיא מוֹצִיָּאָה כָּל חֵיוֹתָהּ
 מִבֵּין הַקְּלִיפּוֹת, אֲזִי מִשְׁלִיכִין כָּל הָעֵכוֹ"ם אֶת
 אֱלִילֵיהֶם, וּפּוֹנִים כּוֹלָם לְאַמוֹנַת יִשְׂרָאֵל, "לְקַרְוֹא
 כּוֹלָם בְּשֵׁם ה'"; וְזֶה עֵיקַר קִישׁוּטֵי הָאַמוֹנָה,
 שִׁיקְרָבוּ אַחֲרֵים לְאַמוֹנַתָּהּ.

וְזֶה בְּחִינֹת (סבא משפטים דף צה) 'עוֹלִימָתָא שְׁפִירָתָא
 דְּלִית לָהּ עֵינִין'. 'עוֹלִימָתָא שְׁפִירָתָא', זֶה בְּחִינַת
 אֲמוּנָה, בְּחִינַת (שיר השירים ו) "יָפָה אֵת רַעֲיָתִי",
 בְּחִינַת "וְרַעַה אֲמוּנָה". 'דְּלִית לָהּ עֵינִין', הֵינּוּ
 אֵלּוּ הַקּוֹנְשִׁיּוֹת הַנִּ"ל, שְׂאִין לְעֵיַן בָּהֶם, וְצָרִיד
 לְחִזֵּק בְּאֲמוּנָתוֹ.

'גּוֹפָא טְמִירָתָא וְאַתְגָּלִי', כִּי הִיא טְמִירָא, כִּי אִם
 תִּשְׁאֵל אֵת הַמַּאֲמִין אִיזָה טַעַם בְּאֲמוּנָה, וְדַאי
 אִינּוּ יוֹדַע לְהַנְשִׁיב לָךְ טַעַם, כִּי אֲמוּנָה אִינּוּ שְׂיִיד
 אֵלָא בְּדָבָר שְׂאִינּוּ יוֹדַע טַעַם, וְאַף עַל פִּי כֵּן
 'וְגַלְיָא', הֵינּוּ שְׂאֵצֶל הַמַּאֲמִין הַדָּבָר גָּלוּי, כְּאֵלּוּ
 רוֹאֶה בְּעֵינָיו אֵת הַדָּבָר שֶׁהוּא מַאֲמִין בּוֹ, מִחֲמַת
 גּוֹדֵל אֲמוּנָתוֹ הַשְּׁלִימָה.

'נִפְקֶת בְּצַפְרָא, וּמִתְכַסֶּיָא בִּימָמָא', כִּי הָאֲמוּנָה
 מִתְחַדְשֵׁת אֲצֵל הָאָדָם בְּכָל בּוֹקֵר, בְּחִינַת (איכה)
 (ג) "חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים וְכוּ'". 'וּמִתְכַסֶּיָא בִּימָמָא',
 מִחַמַּת טְרֵדַת עֶסְקֵי עוֹלָם, נִתְכַסֶּה הָאֲמוּנָה.

'מִתְקַנְשֵׁת בְּקִישׁוּטֵין דְּלֹא הֵוּ', הֵיִינוּ עֵיקָר
 קִישׁוּטֵי הָאֲמוּנָה, כְּשֶׁמְקַרְבִּין אֶצְלָה בְּנֵי אָדָם
 שְׁלֹא הֵיוּ מְקוֹרְבִין לָהּ.

וּכְשֶׁהָאֲמוּנָה כָּל כָּךְ בְּשִׁלְיֹמוֹת, אֲזִי
 אֲכִילְתּוּ הִיא יְקָרָה מְאֹד, כִּי נִתְיַיְחַד קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ, בְּבְחִינַת "וַיֹּאמֶר בּוֹעִז
 לְרוֹת". אֲזִי הָאֲמוּנָה הִיא מְמַלְצַת עַל הָרְחוּקִים

לפני השם יתברך, שיקרב אותם בצל כנפיו, וזה
 היא מליצתה: כי עיקר טעותם של הרחוקים
 מאמונת השם יתברך, מחמת שעיקר ידיעת
 אלקותו אינו אלא מגלוי על הסתום, ומחמת
 שרואים מגלוי, שהנהגת העולם הוא על ידי
 מערכת המזלות, נפלו בטעויות, כל אחד לפי
 טעותו. ויש חושבים שהכל על פי הטבע, עולם
 כמנהגו נוהג. ויש חושבים שצריך לעבוד את
 האמצעי, כמו שטעו בעגל שרצו לעשות את
 העגל אמצעי, בינם לבין השם יתברך, שאמרו:
 "אשר ילכו לפנינו" (שמות לב), בחינת אמצעי.

ובטעויות כזה. רבים נכשלים, ועושים את
 הסיבות אמצעי, בינם לבין השם יתברך, היינו
 שמאמינים בהשם יתברך, אבל מאמינים גם
 כן באמצעי, ואומרים שצריך לסיבות. היינו,

נְשַׂמְאֵמִינִים לְמַשָּׁל בְּהַסִּיבָה שֶׁל פְּרָנְסָה שֶׁהוּא
 הַמִּשָּׂא וּמִתָּן, וְאוֹמְרִים הַסִּיבָה שֶׁל מִשָּׂא וּמִתָּן
 עֵיקָר, כְּאֵלוֹ חֵם וְשָׁלוֹם בְּלֹא הַסִּיבָה שֶׁל מִשָּׂא
 וּמִתָּן, אֵין יְכוֹלֵת בְּיַד הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ לִיתֵן לָהֶם
 פְּרָנְסָה. וּבְהַסִּיבָה שֶׁל הָרְפוּאָה, שֶׁהוּא סַמִּים,
 עוֹשִׂים מֵהֶם עֵיקָר, כְּאֵלוֹ חֵם וְשָׁלוֹם בְּלִי הַסַּמִּים,
 אֵין יְכוֹלֵת בְּיַד הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ לְרַפֵּא. וְאֵין הַדְּבָר כֵּן,
 כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא סִיבַת כָּל הַסִּיבוֹת וְעִילַת כָּל
 הָעִילוֹת, וְאֵין צָרִיךְ לְשׁוֹם סִיבָה. וְעַסְקִינוּ בְּאֵלוֹ
 הַסִּיבוֹת, צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בְּהַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ לְבַד, וְלֹא
 לַעֲשׂוֹת מֵהַסִּיבוֹת עֵיקָר.

וּכְשֶׁהַצְּדִיק מְבַטֵּל בְּתַפִּילָתוֹ אֵיזָה חַיּוֹב שֶׁל
 מַעֲרֻכַת הַמְּזֻלוֹת, אֵזִי נִתְיָדַע מֵהַגְּלוּי עַל הַסְּתוּם,
 שֵׁישׁ אֱלֹקֵי נִמְצָא, שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת הַצְּדִיק,
 וּמִשִּׁדַּד הַמַּעֲרָכוֹת, וּמִשְׁנֶה הַטַּבַּע. וְכֹל זֶה יִהְיֶה

לְעֵתִיד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: (פסחים סח) 'עֵתֵיִדִים
צְדִיקִים לְהַחְיֹת אֶת הַמֵּתִים' וְשָׂאֵר נִפְלְאוֹת.

וְזֶה: "וַיִּגַּשׁ אֱלֹהֵי יְהוּדָא" – דָּא תְקַרְבָּתָא דְמַלְכָּא
לְמַלְכָּא'. "וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי: בִּי אֲדוֹנָי" – שֶׁהַשְּׂכִינָה
מִבְּקֻשֶׁת רַחֲמִים מֵהַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל אֱלוֹ הַרְחֻקִים.
"יְדַבֵּר נָא עַבְדְּךָ דְּבָר בְּאָזְנֵי אֲדוֹנָי" – וְלֹא יִשְׁמַע
עוֹד אֲמֻצְעֵי. "וַיֵּאל יַחַר אִפְךָ בְּעַבְדְּךָ", עַל הָעֶבֶר.
"כִּי כַמוֹךְ כְּפַרְעֹה" – "פַּרְעֹה", לְשׁוֹן הַתְּגָלוֹת,
כִּי אַתָּה אֵינְךָ יְדוּעַ לְבְנֵי אָדָם אֲלֵא מֵהַגְּלוּי,
וּמִחַמַּת שְׂאֵינְךָ יְדוּעַ אֲלֵא מֵהַגְּלוּי, לְפִיכָךְ טָעוּ
כָּל אֶחָד לְפִי טָעוּתוֹ. אֲבָל כְּשֶׁאַתָּה מְבַטֵּל רְצוֹנְךָ
בְּשִׁבִיל רְצוֹן הַצְּדִיק, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל:
(מַעַד קַטָּן טו.) 'הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר וְצְדִיק מְבַטֵּל',

אֲזִי יִדְעוּ מִהַגְּלוּי עַל ♦ הַסְּתוּם, כְּשֶׁרוֹאִים דַּף עֵי.
 שְׁמַעְרַכֶּת הַמְּזֻלֹת מְחַיִּיבִים אִיזָה גְזִירָה, וְצַדִּיק
 מִבְּטֵל, אֲזִי יִדְעוּ שֵׁשׁ אֱלֹקֵי נִמְצָא, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה
 רְצוֹן הַצַּדִּיק.

וְזֶה 'מַה פֶּרְעָה גּוֹזֵר וְאֵינוּ מְקַיִּים' – 'פֶּרְעָה', הֵיִינוּ
 מִעֲרַכֶּת הַמְּזֻלֹת, הַגְּלוּיִם לְכֹל גְּזִירָתָם. 'אֵף אֶתָּה,
 גּוֹזֵר וְאֵינְךָ מְקַיִּים' – כִּי הַצַּדִּיק מִבְּטֵל.

וְזֶהוּ: "וַיִּסַּב אֱלֹקִים וְכוּ'" – אֵיתָא
 בַּמִּדְרָשׁ (שְׁמוֹת פֶּרֶשׁה כ) "וַיִּסַּב" לְשׁוֹן סְעוּדָה, הֵיִינוּ
 לְשׁוֹן הַיְסִיבָה.

"וַחֲמֻשִׁים" – אֶחָד מִחֲמֻשָּׁה' (כְּמוֹ שֶׁפֶּרֶשׁ"י שָׁם), הֵיִינוּ
 חֲמֻשֵׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה, שֶׁעַל יָדָם כָּל הָעֻכּוֹ"ם

פונים לאמונת ישראל "לעבדו שכם אחד", כמו
שכתוב: "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וכו'".

"עלו בני ישראל מארץ מצרים" – ממיצר
הגרון, היינו על ידי עלות בני ישראל מראשי
התאוות הנ"ל, ממיצר הגרון הנ"ל, על ידי
הדיבור, מחזיר את העכו"ם לאמונת ישראל,
וזה עיקר קישוטי האמונה, בחינת 'מתקשטא
בקישוטיין דלא הוו'; על ידי אמונה בשלימות
– אזי הותרה אכילה, בחינת "ויסב". (עד כאן
לשוננו, זכרוננו לברכה.)

שפירך לאות ב': 'וזה שלום ראשי תיבות ו'דע
מ'ה ש'תשיב ל'אפיקורס', כי על ידי הנשלום –

יודע להשיב על אפיקורסית שבלבו כנ"ל עיין שם. וגם על ידי הנשלוש שיש בין ישראל בין אחד לחבירו, גם על ידי זה נתבטל האפיקורסית, כמבואר במקום אחר.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה פרשה לח) "חבור עצבים אפרים הנח לו" (הושע ד), שכשייש שלום בין ישראל אפילו עובדין עבודת אלילים, מוחלין להם. אבל "חלק לבם עתה יאשמו" (שם י), כי על ידי המחלוקת באין כפירות כנ"ל, וכל אחד אוהו בדעתו, מאחר שאינם באים ומתוועדים יחד לדבר אחד עם חבירו להפכו לדעתו. ואפילו יבואו יחד וידברו זה עם זה, לא ישוב מדעתו מחמת הנצחון של המחלוקת.

אבל כשייש שלום, אפילו עובדין כוכבים ומזלות מוחלין להם, כי על ידי הנשלוש בוודאי יתבטל

הַעֲבֹדָה זָרָה וְהַאֲפִיקוֹרְסִית שֵׁשׁ לְכָל אֶחָד
 מֵהֶם, עַל יְדֵי שְׂיִדְבָרוּ זֶה עִם זֶה, וַיֵּשִׁיבוּ זֶה אֶת
 זֶה מִדַּעוֹתָיו הָרָעִים וְהַכְּפִירוֹת, וּבְוֹדָאֵי יְבוֹאוּ
 לְאַמוּנָה שְׁלִימָה וַיִּשְׁרָה עַל יְדֵי הַנְּשָׁלוֹם כַּנִּל
 וּכְמִבּוֹאָר בְּמָקוֹם אַחֵר.

(גַּם זֶה שְׂיִידָ לְאוֹת הַנִּל:) מִהַמַּחְלוּקָת נַעֲשֶׂה
 הַלְכוֹת כְּמִבּוֹאָר בְּ"תִהְיֶה לְדוֹד" (בְּסִימָן יב) עַיִין
 שָׁם הֵיטֵב, מִבּוֹאָר שָׁם שֶׁהַלְכוֹת הֵם תִּיקוֹן
 הַמַּחְלוּקָת, כִּי חוּזֵר וּמְהַפֵּךְ הַצִּירוּפֵי אוֹתֵיזוֹת
 נֶשֶׁל הַמַּחְלוּקָת לְהַלְכוֹת כְּמִבּוֹאָר שָׁם עַיִין שָׁם,
 מֵה שְׂכַת־טוֹב שָׁם שֶׁהַצִּדִּיק לוֹמֵד אֵלּוּ הַצִּירוּפִין
 נֶשֶׁל הַמַּחְלוּקָת וְעוֹשֶׂה מֵהֶם צִירוּף הַלְכָה
 וְכוּ' עַיִין שָׁם. וְזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שְׂמִבּוֹאָר כָּאן,

שְׁצַרִּיכִין לְלַמּוֹד הַלְכוֹת דְּהַיְינוּ פּוֹסֵק בְּשִׁבְלֵי
 תִּיקוֹן הַמַּחְלוּקָת. וְהַבֵּן.

(שִׁידָ לְאוֹת ה:) 'גַּם כִּי עֵיקָר כָּל הַדְּבָרִים הֵן
 הַתְּחִלָּה, כִּי 'כָּל הַתְּחִלוֹת קְשׁוֹת' מַחֲמַת שְׂיוּצָא
 מֵהֵיפֹךְ אֶל הֵיפֹךְ וְכו' כַּנ"ל. וְעַל כֵּן, בְּכָל פַּעַם
 וּפַעַם שְׁנוּסֵי לְהַצְדִּיק, צָרִיךְ שְׂיִרְאָה שְׂיִבֵּא בְּכָל
 פַּעַם מִחֻדָּשׁ, לֹא כִּמוֹ שְׂכֹבֵר הָיָה אֵצֶל הַצְּדִיק
 וְעַכְשָׁיו הוּא בָּא פַּעַם שְׁנִיתָ, רַק כִּמוֹ שְׂלֹא הָיָה
 מֵעוֹלָם אֵצֶל הַצְּדִיק, וְיִהְיֶה אֵצֶל כִּמוֹ שְׂבֵא עַכְשָׁיו
 מִחֻדָּשׁ פַּעַם רִאשׁוֹן, כִּי עֵיקָר הִיא הַתְּחִלָּה, כִּי
 'כָּל הַתְּחִלוֹת קְשׁוֹת', כַּנ"ל.

'נִמְצָא, שְׂעֵיקָר כֹּחַ הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּל הַיָּמִים,
 אֵינוֹ אֶלָּא הַתְּחִלָּה', כַּנ"ל, עֵיין שָׁם. וְכִפִּי הַכֹּחַ

וְהַתְּחִלָּה שֶׁל הַתְּחִלָּה, כִּן הוֹלֵךְ וּמִתְנַהֵג
 בְּעִבּוּדָתוֹ, כִּי עֵיקַר הַיָּא הַתְּחִלָּה כִּנ"ל, עַל כֵּן
 צָרִיךְ לְהַתְּחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, כִּי פֶּן וְאוֹלַי
 לֹא הִיְתָה הַתְּחִלָּתוֹ כָּרְאוּי, וְאִם כֵּן גַּם כָּל
 עִבּוּדָתוֹ אֵינָה בְּשִׁלְיֵמוֹת כָּרְאוּי, כִּי הַכֹּל מִתְנַהֵג
 כְּפִי הַתְּחִלָּה, עַל כֵּן צָרִיךְ לְהַתְּחִיל בְּכָל פַּעַם
 מִחֲדָשׁ, וְלִבֵּא לְהַצְדִּיק מִחֲדָשׁ, בְּכַח הַתְּחִלָּה
 גָּדוֹל וְהַתְּנַבְּרוֹת חֲדָשׁ לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
 כִּדִּי שֶׁתְּהִיָּה עִבּוּדָתוֹ כָּרְאוּי כְּפִי כַח הַתְּחִלָּה
 כִּנ"ל. וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם צָרִיךְ לְחַשׁוֹשׁ חֲשָׁשׁ
 זו, פֶּן לֹא הַתְּחִיל עֲדֵיין כָּרְאוּי, וְצָרִיךְ לְהַתְּחִיל
 וְלִבֵּא לְהַצְדִּיק בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ.

ספר כל יקוטי מזהר"ן תורה סב

מוגה ע"פ מהדורת תקפ"א
ומסודר באופן מיוחד
המקל על הגרסא והעיון
השינון והזכרון

כללי הפיסוק

נקודה.

סימן להפסק שלם ומוזמר, ומקומה בסוף משפט.
דוגמא: הן ברוחני הן בגשמי.

נקודותיים:

באות לפני ציטוט הנאמר כלשונו, וכגון לפני פסוק,
מדרש וכדו':

דוגמא: כמו שכתוב: (קהלת ח) "הַכֶּמֶת אֲדָם תֵּאִיר פָּנָיו".
אמר לי: ההוא עישבא - סמתי הרה,

פסיק,

בא לסמן הפסקה קלה בין החלקים השונים שבמשפט.
דוגמא: דלית לה מגרמה כלום, כי אם מה שמקבלת מהקמה;

או לפני פירוט דברים שונים ולפני חילוק כלשהוא.
דוגמא: שנים:

שיש בהם שבחו של מקום,
ושאלת צרכיו;

לפני ואחרי מילות הסבר, או הסגר, הבאים בתוך
משפט.

דוגמא: כי על נם, היינו על דבר חידוש, מתמיהין.
אזי נעשה, כפיכול, בפיחית אשה,

בדרך כלל סימן הנקודותיים לא בא בזה אחר זה,
במקרה הצורך בא לראשונה פסיק, ונקודותיים בציטוט
השני.

דוגמא: וזה פירוש, אמר רב אשי: וכו'.

בין מילים מקבילות.

דוגמא: צדיק הדור, שהוא פחינת משה, מאור הגדול,
פחינת אקני"ה, פחינת פתר, פחינת פבור, כנ"ל;

סימן שאלה?

בא להבעת שאלה תמיהה או קושיא.
דוגמא: ועל ידי מה זוכה לבחינות משפט?

נקודה ופסיק;

מסמנים הפסקה גדולה יותר מפסיק, אך פחותה
מנקודה. בדרך כלל הבאנו אותם בין שני חלקי פסקה
שיש ביניהם הקבלה מסוימת.

סימן קריאה!

בא להבעת התרגשות והתפעלות.
דוגמא: אשרי מי שזוכה להשיגם!

דוגמא: כי עכשיו בעונותינו הרבים,
חן וחשיבות האמתי של ישראל נפל,
כי עכשיו עיקר החשיבות והחן הוא אצלם;
אבל על ידי התורה,
נתעלה החן והחשיבות של ישראל וכו',

סימן תמיהה!?

בא להבעת תמיהה יתירה והשתוממות מרובה.
דוגמא: בהאיד אנפין ייעול קדם מלכא!?

קו מפריד -

בא לסמן הפרדה כלשהיא, פחותה מפסיק.
דוגמא: כי הלכנה - אין לה אור מעצמה.

מרכאות "

בין מרכאות בא פסוק.
דוגמא: וזה נקרא: "ה' אחר, ושמו אחר".

גרש '

בין שני גרשים בא ציטוט מדברי חז"ל.
דוגמא: וזהו פחינת 'צוצי'א דגורא חנורא'.

מורה על השמטת מילה מובנת באותו המשפט.
דוגמא: וכשירע כל זאת -
נקרא ידעה שלימה.

סוגריים הפוכות)

בא כשרביה"ק חיסר והשמיט מילים בעת העתקת
התורה (עי' סוף תורה נו)

מפריד בין שני חלקי המשפט, כשהשני בא להסביר
את הראשון.

דוגמא: "אילת אהבים ויעלת חן" - שמעלה חן על לומדיה.

סב

ויסב אלקים

(לשון רבינו ז"ל):

"ויסב אלקים את העם וכו'". (שמות יג)

וְכַל מִי שְׁסוּמָךְ עַל שְׂכָלוֹ וּמַעֲיִין בָּהּ -

עַל זֶה נֹאמַר: (משלי ב) "כָּל בְּאֵיחָהּ לֹא יִשׁוּבוּן",

כִּי עַל הַקּוֹשֵׁיאוֹ כּוֹז -

אָסוּר לְסוּמְךָ עַל שְׂכָלוֹ,

רַק לְהַעֲמִיד עַל אַמוּנָה.

עו.

א. דַּע, שֶׁעַל יְדֵי אֲכִילָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל -

נַעֲשֶׂה יַחֲדָה קוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא וְשִׁכְנִיתִיהָ אִפִּין בְּאִפִּין,

בְּבַחֲנִית (רות ב) "וַיֹּאמֶר בּוֹעֵז לְרוּת לְעֵת הָאֶכְלָה:

גְּשִׁי הַלֶּחֶם";

"לְעֵת הָאֶכְלָה" דִּי יִקָּא, הֵינִי עַל יְדֵי הָאֲכִילָה -

"גְּשִׁי הַלֶּחֶם" - דָּא יַחֲדָה קוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא וְשִׁכְנִיתִיהָ,

בְּחִינַת (בראשית מד) "וַיִּגְשׁ אֵלָיו יְהוֹדָא",

דָּא תְקַרְבָּתָא מִלְכָּא בְּמִלְכָּא. (זוהר ויגש דף טז)

וְאִפִּילוּ אֵלּוּ הַקְּשִׁיאוֹת שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶם תְּשׁוּבָה -

לְפַעֲמִים נִסְתַּמּוּ שְׁבִילֵי הַשְּׂכָל,

וְאֵינּוּ יוֹדְעִים לְהִשְׁיב,

וְנִזְרְקָה בּוֹ אֶפִיקוֹרְסִית,

וְאֵינּוּ יוֹדְעִים מַה לְהִשְׁיב עַל אֶפִיקוֹרְסִית;

וְזֹאת הָאֶפִיקוֹרְסִית, הִיא לְכֹל אֶחָד לְפִי בְּחִינַתוֹ,

יְכוּל לְהִבִּין בֵּין רַב לְמַעַט.

רַק הָאֲכִילָה צְרִיךְ לְהִיזוֹת מֵאֲכָל אַחַר שְׁנַתְבָּרָר,

וְאֵין בּוֹ שׁוּם תַּעֲרוּבוֹת;

כִּי מֵאֲכָל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תַּעֲרוּבוֹת,

עַל יְדֵי מֵאֲכָל כּוֹז -

יֻכַּל הָאָדָם לְחַטּוֹא.

כִּי צְרִיךְ לְעִבּוֹד אֶת ה' בְּשְׁנֵי יְצָרָיו,

שִׁיחִיָּה הַיֵּצֵר הַרְעָה כְּפוּף לַיֵּצֵר טוֹב,

כְּמֵאמַר חֲכָמֵינוּ ז"ל: (ברכות טז)

"וְאֵהֲבִית וְכוּ' בְּכָל לִבְבְּךָ" - בְּשְׁנֵי יְצָרֶיךָ,

שִׁיחִיָּה לְבוֹ שְׁלֵם עִם ה' אֱלֹקָיו,

שְׁלֵא יִהְיֶה לוֹ מַחְלֻקַּת בֵּין שְׁנֵי יְצָרָיו,

הֵינּוּ, שְׁלֵא יִהְיֶה לְבוֹ חֵלֶק עָלָיו, בְּחִינַת (דוֹשָׁן) "זוֹלָתָה לְבָבִים".

ב. וְהַפְּרוּר שֶׁל הַמֵּאֲכָלִים -

הוּא עַל יְדֵי אַמוּנָה.

וּבְאֵמַת, אִם הִיָּה יוֹדֵעַ הָאָדָם יְדִיעָה בְּלֵב שְׁלֵם,

שֶׁ"מִלֵּא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", (ישעיהו)

וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת הַתְּפִילָּה,

וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִילָּה -

וְנֹדָא הִיָּה מִתְפַּלֵּל בְּהַתְּלַהּבוֹת גְּדוּל,

וְהִיָּה מְדַקְדֵּק מְאֹד לְכוּיִן אֶת דְּבָרָיו;

וּבְשִׁבִיל שֶׁהָאָדָם אֵינּוּ יוֹדֵעַ זֹאת יְדִיעָה בְּלֵב שְׁלֵם -

בְּשִׁבִיל זֶה אֵינּוּ מִתְלַהֵב כָּל כָּד,

וְאֵינּוּ מְדַקְדֵּק כָּל כָּד;

וְכָל אֶחָד לְפִי מוֹעֵט שְׂכָלוֹ וַיְדִיעָתוֹ -

בֵּן הַתְּלַהּבוֹתוֹ וְדַקְדוּקוֹ.

כִּי הָאֵמַת, מַה שֶׁהַגְּבִיל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ לְשִׁכְּלֵי הָאֲנוּשִׁי

שְׁיֻכַּל לְהִבִּין,

הוּא מְצוּה גְּדוּלָה לְחַדֵּד הַשְּׂכָל,

לְהִבִּין הַדְּבָר עַל בּוּרִיו,

וְעַל זֶה נֹאמַר: (אבות פ"ב) 'וְדַע מַה שֶׁתְּשִׁיב לְאֶפִיקוֹרְסִים'.

כִּי יֵשׁ חִילוּק בֵּין הַקּוֹשִׁיאוֹת,

כִּי יֵשׁ קוֹשֵׁיאוֹ שֶׁיְכוּל הָאָדָם לְהִבִּין תִּירוּץ עַל קוֹשֵׁיאוֹ זוֹ,

עַל זֶה נֹאמַר: 'וְדַע מַה וְכוּ';

וְיֵשׁ קוֹשֵׁיאוֹ שֶׁאֵינּוּ בְּאֶפְשָׁרִי לְשִׁכְּלֵי הָאֲנוּשִׁי לְהִבִּין תִּירוּץ

עַל קוֹשֵׁיאוֹ כּוֹז,

רַק לְעֵתִיד לְבֹא יִתְגַּלֶּה הַתִּירוּץ -

אָסוּר לְאָדָם לְעֵיִן בְּהֵם;

וְהַיְדִיעָה -

הִיא מִהַיֵּצֵר הַטּוֹב שְׂפֵלֵב,

והסתרת הידיעה -

היא מהיצר הרע שפלב;

והסתרת הידיעה -

הן הן אפיקורסית וקושיות,

שהיצר הרע מקשה את לבו, ליפול ברעה.

וזה אותיות שלום,
נוטריקון: ו'דע מ'ה ש'תשיב ל'אפיקורס',
כי על ידי השלום -
יודע להשיב על אפיקורסית שפלבו.

והתיקון לזה המחלוקת שפלב -

לתקן אותו בשרשו;

היינו, כי עיקר הטהווה מחלוקת היצר הרע,

שרשו מן המחלוקת שבקדושה,

כשהשתלשלה מן הרגא לדרגא,

עד שגשתלשל למטה -

נתהוה ממנו מחלוקת היצר הרע, בבחינת "זלזק לבם",

ומטיל בו אפיקורסית,

ומסתיר ממנו שבילי השכל,

אשר אינו יודע להשיב.

וזה: (תהלים קט) "אודך ביושר לבב,

בלמדי משפטי צדקה",

"לבב" דייקא, 'בשני יצרון';

אימתי?

כד "למדי משפטי צדקה",

היינו על ידי לימוד הפוסקים.

אבל הקושיות שאין עליהם תירוץ -

אסור לאדם לעיין בהם,

רק לחזק את עצמו באמונה.

ומחלוקת שבקדושה -

הוא מחלוקת תנאים ואמוראים שבגמרא,

שזה אוסר וזה מתיר;

ומהשתלשלותם למטה,

נתהוה ממנו מחלוקת היצר הרע;

וכשמתקן המחלוקת שבקדושה,

אזי ממילא נתבטל מחלוקת היצר הרע,

כי אין אחיזתו אלא משם.

וכשיש לו אמונה בשלימות -

יוכל להיות על ידי אכילתו יחוד קודשא בריך הוא

ושכינתיה, כנ"ל,

בחינת (תהלים לו) "ורעה אמונה",

היינו בחינת אכילה, על ידי "אמונה".

ותיקון המחלוקת שבקדושה -

הן הלכות פסוקות.

כי פסק הלכה הוא השלום, והכרעה

של מחלוקת התנאים ואמוראים;

ועל ידי לימוד הפוסקים,

הוא נתקשר להשלום שבקדושה,

ומתקן המחלוקת שבקדושה,

ואז נתבטל המחלוקת, היצר הרע, שפלבו,

ואז יוכל לעבוד את השם בכל לבבו, בשני יצרים,

ונפתחו לו שערי השכל,

שיודע להשיב לאפיקורס;

וכל זה, נעשה על ידי ההכרעה והשלום הנ"ל.

ד. ולהשלים את האמונה,

היינו לקרב את הרחוקים כנ"ל -

צריך מתחילה להעלות ניצוצי אותיות הדיבור;

וכשנתבררו אותיות הדיבור -

אזי הופך את עצמו הדיבור,

ומלקט הניצוצות הקדושה מבין הקליפות,
ונשארים הקליפות בלא חיות;
ואז, העבו"ם, שיינקתם מהקליפות,
כשרואים שאין להם חיות -
אזי משליכים את אמונתם,
בחינת (ישעיה ב) "ביום ההוא ישליך האדם
את אלילי כספו, ואת אלילי זהבו",
ומדביקים את עצמם לאמונת ישראל.

וזה בחינת (שם בצפורה*) "אז אהפוך אל העמים
שפה ברורה",
"שפה ברורה" - היינו הדיבור שנתפרר מביניהם,
הוא הופך את עצמו אל העמים,
כדי ללקט מהם שארי ניצוצות הקדושה;
ואז נתקיים "לקרוא כולם בשם ה'",
שידבקו כולם באמונת ישראל.

ה. ולהעלות ניצוצי הדיבור -
צריך לתענית;
וזה בחינת (תהלים קז) "מדוך פשעם ומעוונותיהם יתענו
וכו",
אזי, "ישלחו דברו".

כי עיקר תיקון הדיבור הוא על ידי התענית,
כי עיקר יניקת הקליפות, אינו אלא מאחורי הקדושה,
כי מפני הקדושה, אי אפשר להם לינק,
מחמת בהירות אור;
אלא לפעמים נותנים להם מלמעלה במכוון,
כח לינק מפני הקדושה,
וכל זה אינו אלא לרע להם,
בחינת (קהלת ח) "עת אשר שלט האדם באדם -
לרע לו".

וכל התאוות הם בחינת קליפות;
כי התאוות הם מותרות,
כי בלא התאוות יכול הגוף להתקיים,
נמצא שהם מותרות לקיום הגוף,

כמו הקליפות הם מותרות,
כי עיקר אינו אלא הפרי, והקליפות הם מותרות;
וכשמתגברים התאוות על האדם -
הוא התגברות הקליפות על הקדושה.

וראשי התאוות, הם שלשה שרי פרעה:
שר המשקים, ואופים, ומבחים;
שהם: קנה, וושט, וורידין;
שהם בחינת תאוות אכילה ושתיה,
שהם ראשים, שכל התאוות נמשכים אחריהם;
ויניקתם מפרעה, שהוא אותיות עורף,
היינו מאחוריים;

ועיקר יניקתם מהדבורים,
בחינת "אזור הדברים",
כי הם סמוכים לה,
כי קנה וושט וורידין הם סמוכים לחמשת מוצאות הפה;
ועיקר יניקתם -

מהדיבורים שאינם זפים כל כך;
וכשראשי התאוות, שהם הקליפות, מתגברים -
צריך להדביק ולהסתיר אחורי הקדושה, שלא יינקו.

ודביקות אחורי הקדושה -
היא על ידי התענית;
כמו שפיתבם שם הוי"ה בבחינת אחוריים,
שכותבים מתחילה יו"ד,

ואחר כך, כשרוצים וכותבים ה"א,
חוזרים לאחורים, וכותבים יו"ד ה"א וכו' -

בן התענית, שהוא עיקר הכנעתן ◊ של השרים הנ"ל,
הוא בבחינת דביקות אחורי הקדושה;
כי עיקר זכות התענית,

אינו אלא כשאנו חושבים השעות שהתחיל להתענות,
למשל: כשמתענה שני ימים -
היום השני, שהוא נחשב ביותר, אין מחמת עצמו,
אלא מחמת שאנו חוזרים ליום ראשון,
אזי נחשב יום שני לזכות יותר.

גם, כי עיקר כל הדברים הן התחלה,
כי 'כל התחלות קשות',
מחמת שיוצא מהיפך להיפך;

אָבֵל אַחַר הַתְּחֵלָה,
הוא נכנס מעט בהרגל,
ואינו קשה עליו כל כך;
וכן בכל יום ויום שהולך למרחוק מהתחלה -

בבחינת (בראשית יב) "הֲלוֹךְ וְנָסוּעַ הַנְּגִיבָה",
ללחלח הנגיבה,
להתקיים (ישעיה נח) "קָרָא בְּגֵרוֹן אֵל תּוֹשִׁיבָה".

כֵּן נִקַּל הַדְּבָר,
שנכנס מעט בהרגל;
נמצא, שעיקר פח העבודה של כל ימים,
אינו אלא ההתחלה,
שאנו צריכין לחזור לאחורי,
ליום ראשון שהתחיל להבין ולהתענות,
שהוא תחילת התשובה,
שהיה קשה עליו ההתחלה, שיצא מהיפך להיפך,
ובכל יום חוזר לאחוריו, לקבל פח מהתחלה.

ואז, כשנבדקין אחורי הקדושה,
שאי אפשר להקליפות ליכנום לשם ולינק,
ואז נתגלין הפנים של הקדושה -
ואז: "וַיֵּרְאוּ אוֹתָהּ עֲרֵי פְרַעֲהַ", (בראשית שם)
היינו, שאלו השרים הנ"ל,
רואים את יופי הוד הדיבור -
"וַיִּהְיֶה כִּלְכֹּל אוֹתָהּ אֵל פְּרַעֲהַ";
וכל זה הוא מכון מהשם יתברך,
כדי להוציא בלעם מפיהם,
בחינת: "עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַטְתָּ הָאָדָם בָּאָדָם - כָּרַע לוֹ";
וזה "וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעֲהַ".

ומחמת שאלו השרים הנ"ל,
הם סמוכים להדיבור,
וכשמתגברים, אזי ממשכינ את הדיבור לגלות מצרים,
בחינת 'מיצר הגרון',
בחינת (תהלים טט) "צִיּוֹר גְּרוֹנִי",
ואינו יכול לדבר שום דיבור לפני השם יתברך -
ועל ידי התענות, שמרעיב את עצמו,
הוא ממשיד מימי החסדים ללחלח הגרון,
ואז יוכל לדבר.

וזה (משלי לא) "אִשָּׁה יִרְאֵת ה' היא תתהלל",
בחינת "וַיִּהְיֶה כִּלְכֹּל אוֹתָהּ אֵל פְּרַעֲהַ" -
אין זה אלא בשביל "תָּנוּ כֹּה מִפְּרֵי יְדִיָּהּ",
היינו, להוציא נצוצות הקדושה מביניהם;
כשהיא מוציאה כל חיותה מבין הקליפות,
אזי משליכין כל העפונים את אליהם,
ופונים כולם לאמונת ישראל,
"לִקְרֹא כוֹלָם בְּשֵׁם ה'";
וזה עיקר קישוטי האמונה,
שיקרבו אחרים לאמונתה.

וזה בחינת (בראשית יב) "וַיְהִי רָעֵב בְּאֶרֶץ",
"רָעֵב", היינו בחינת תענית, שמרעיב את עצמו;
וזה הוא דביקות אחורי הקדושה,
כי הוי"ה אלקים בחינת אחרים:

מספר רעב,
[כי שם הוי"ה באחרים, דהיינו י' י"ק יק"ו יקו"ק -
עולה ע"ב,
ושם אלקים באחרים,
כזה: א' א"ל אל"ק אלקי"ם -
עולה ר',
ושניהם יחד עולים רע"ב.]

וזה בחינות (סבא משפטים דף צח)
'עולמתא שפירתא דלית לה עינין'.
'עולמתא שפירתא' -
זה בחינת אמונה,
בחינת (שיר השירים ו) "יָפָה אֵת רַעֲיָתִי",
בחינת "ורעה אמונה".

'דלית לה עינין' -
היינו אלו הקושיות הנ"ל, שאין לעיין בהם,
וצריך לחזק באמונתו.

"וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרִימָה",
היינו הורדות מימי החסדים ללחלח מיצר הגרון,
להוציא את הגרון מבחינת "צִיּוֹר גְּרוֹנִי";

'גופא ממירתא ואתגלי' -

כי היא ממירא,

כי אם תשאל את המאמין איזה טעם באמונה,

ודאי אינו יודע להשיב לה טעם,

כי באמונה אינו שייך אלא בדבר שאינו יודע טעם;

ואף על פי כן, 'וגליא',

היינו, שאצל המאמין הדבר גלוי,

כאלו רואה בעיניו את הדבר שהוא מאמין בו,

מחמת גודל אמונתו השלמה.

'נפקת בצפרא, ומתכסיא ביממא' -

כי האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בוקר,

בחגיגת (איכה ג) "וודעים לבקרים וכו'".

'ומתכסיא ביממא' -

מחמת טרדת עסקי עולם, נתכסה האמונה.

'מתקשטת בקישוטין דלא הוי' -

היינו עיקר קישוטי האמונה,

כשמקרבין אצלה בני אדם שלא היו מקורבין לה.

ו. ובשהאמונה כל כך בשלימות -

אזי אכילתו היא יקרה מאד,

כי נתייחד קודשא בריך הוא ושכינתיה,

בבחינת "ויאמר בועז לרות";

אזי, האמונה היא ממלצת על הרחוקים לפני השם יתברך,

שיקרב אותם בצל כנפיו,

וזה היא מליצתה:

כי עיקר טעותם של הרחוקים מאמונת השם יתברך -

מחמת שעיקר ידיעת אלקותו,

אינו אלא מגלוי על הסתום,

ומחמת שרואים מגלוי, שהנהגת העולם הוא על ידי

מערכת המזלות,

נפלו בטעויות, כל אחד לפי טעותו;

ויש חושבים שהכל על פי הטבע,

עולם כמנהגו נוהג;

ויש חושבים שצריך לעבוד את האמצעי,

כמו שטעו בעגל,

שרצו לעשות את העגל אמצעי, בינם לבין השם יתברך,

שאמרו: "אשר ילכו לפנינו" (שמות לב) בחינת אמצעי;

ובטעויות כזה - רבים נכשלים,

ועושים את הסיבות אמצעי, בינם לבין השם יתברך,

היינו, שמאמינים בהשם יתברך,

אבל מאמינים גם כן באמצעי,

ואומרים שצריך לסיבות,

היינו, שמאמינים למשל בהסיבה של פרנסה, שהוא

המשא ומתן,

ואומרים הסיבה של משא ומתן עיקר,

כאלו חס ושלום בלא הסיבה של משא ומתן,

אין יכולת ביד השם יתברך ליתן להם פרנסה;

ובהסיבה של הרפואה, שהוא סמים -

עושים מהם עיקר,

כאלו חס ושלום בלי הסמים,

אין יכולת ביד השם יתברך לרפא;

ואין הדבר כן,

כי הקדוש ברוך הוא סיבת כל הסיבות, ועילת כל

העילות,

ואין צריך לשום סיבה;

ועסקינו באלו הסיבות -

צריך להאמין בהשם יתברך לבר,

ולא לעשות מהסיבות עיקר.

ובשהצדיק מבטל בתפילתו איזה חיוב של מערכת המזלות -

אזי נתייחד מהגלוי על הסתום, שיש אלקי נמצא,

שהוא שומע תפלת הצדיק,

ומשדד המערכות, ומשנה הטבע;

וכל זה יהיה לעתיד,

כמו שאמרו חכמינו ז"ל: (פסחים סח)

'עתידים צדיקים להחיות את המתים', ושאר נפלאות.

וזה: "ויגש אליו יהודא" -

דא תקרובתא דמלכא למלכא.

"ויאמר אליו: בי אדוני" –
שהשכינה מבקשת רחמים מהשם ותברך, על אלו
הרחוקים.

"ידבר נא עבדך דבר באזני אדוני" –
ולא ישמע עוד אמצעי.

"ואל יזור אפה בעבדך", על העבר.

"כי כמותך כפרעה" –
"פרעה", לשון התגלות;
כי אתה אינך ידוע לבני אדם אלא מהגלוי,

ומחמת שאינך ידוע אלא מהגלוי –

לפיכך טעו כל אחד לפי טעותו;

אבל כשאתה מבטל רצונך בשביל רצון הצדיק,

כמו שאמרו חכמינו ז"ל: (מעד קמן מז.)

'הקדוש ברוך הוא גוזר וצדיק מבטל' –

אזי ידעו מהגלוי על הסתום;

בשרואים שמערכת המזלות מחייבים איזה גזירה,

וצדיק מבטל – אזי ידעו שיש אלקי נמצא,

שהוא עושה רצון הצדיק.

עז.

וזה 'מה פרעה גוזר ואינו מקיים',

'פרעה', היינו מערכת המזלות, הגלויים לכל גזירתם –

'אף אתה, גוזר ואינך מקיים',

כי הצדיק מבטל.

וזהו: "ויסב אלקים וכו'",

איתא במדרש: (שמות פרשה ב) "ויסב" – לשון סעודה,

היינו לשון היסיבה.

"וזהו שיש" – אחד מחמשה, (כמו שפרש"י שם)

היינו חמשת מוצאות הפה,

שעל ידם כל העכו"ם פונים לאמונת ישראל,

"לעבדו שכם אוד",

כמו שכתוב: "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וכו".

"עלו בני ישראל מארץ מצרים" –
ממיצר הגרון;

היינו, על ידי עלות בני ישראל מראשי התאוות הנ"ל,

ממיצר הגרון הנ"ל,

על ידי הדיבור –

מחזיר את העכו"ם לאמונת ישראל.

וזה עיקר קישוטי האמונה,

בחינת 'מתקשטא בקישוטי דלא הו';

על ידי אמונה בשלימות –

אזי הותרה אכילה, בחינת "ויסב".

(עד כאן לשונו, זכרוננו לברכה.)

שייך לאות ב':

וזה שלום,

ראשי תיבות: 'ידע מ'ה ש'תשיב ל'אפיקורס',

כי על ידי השלום –

יודע להשיב על אפיקורסית שפלבו, כנ"ל, עיין שם.

וגם על ידי השלום שיש בין ישראל, בין אחד לחבירו –

גם על ידי זה נתבטל האפיקורסית,

כמבואר במקום אחר.

וזה שאמרו רבותינו ז"ל: (בראשית רבה פרשה לח)

"זיבור עצבים אפרים ה'זו כו" – (הושע ד)

שפשיש שלום בין ישראל –

אפילו עובדין עבודת אלילים, מוחלין להם;

אבל "זולק לבם – עתה יאשמו" – (שם י)

כי על ידי המחלוקת, באין כפירות, כנ"ל,

וכל אחד אויזו בדעתו,

מאחר שאינם באים ומתוועדים יחד,

לדבר אחד עם חבירו להפכו לדעתו;

ואפילו יבואו יחד וידברו זה עם זה –

לא ישוב מדעתו,

מחמת הנצחון של המחלוקת.

אבל כשיש שלום –

אפילו עובדין פוכבים ומזלות, מוחלין להם,

כי על ידי השלום,

בְּוֹדָאֵי יִתְפַּטֵּל הָעֲבוּדָה זָרָה וְהַאֲפִיקוֹרְסִית

שְׂיִישׁ לְכָל אֶחָד מֵהֶם,

עַל יְדֵי שְׂיַדְבְּרוּ זֶה עִם זֶה,

וַיֵּשִׁיבוּ זֶה אֶת זֶה מִדְּעוּתָיו הָרָעִים וְהַכְּפִירוֹת;

וּבְוֹדָאֵי יִבֹּאוּ לְאַמוּנָה שְׁלִימָה וַיִּשְׁרֶה עַל יְדֵי הַשְּׁלוֹם,

כַּנ"ל, וְכַמְבֹּאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר.

(גם זה שייך לאות הנ"ל:)

מִחֲמַחְלֻקַּת נַעֲשֶׂה הַלְכוֹת,

כַּמְבֹּאֵר ב"תְּהִלָּה לְדָוִד", (בסיון יב) עֵינַי נָשָׂם הַיָּטֵב,

מִבֹּאֵר שֵׁם שְׁהַלְכוֹת הֵם תִּיקוֹן הַמְּחֻלָּקַת,

כִּי חוֹזֵר וּמִהֲפֹךְ הַצִּירוּפֵי אוֹתוֹת שֶׁל הַמְּחֻלָּקַת לְהַלְכוֹת,

כַּמְבֹּאֵר שֵׁם עֵינַי נָשָׂם, מִה שְׁכַתוֹב שֵׁם שְׁהַצְדִּיק לְזִמְרָה

אֵלּוּ הַצִּירוּפֵינִי שֶׁל הַמְּחֻלָּקַת,

וְעוֹשֶׂה מֵהֶם צִירוּף הַלְכָה וְכו', עֵינַי נָשָׂם;

וְזֶהוּ בְּחִינַת מִה שְׁמִבֹּאֵר כָּאן,

שְׁצַרִּיכִין לְלִמּוּד הַלְכוֹת, דְּהֵינּוּ פּוֹסֵק,

בְּשִׁבִיל תִּיקוֹן הַמְּחֻלָּקַת.

וְהֵבֵן.

(שייך לאות ה:)

גַּם, כִּי עֵיקָר כָּל הַדְּבָרִים הֵן הַתְּחִלָּה,

כִּי 'כָּל הַתְּחִלּוֹת קָשׁוֹת',

מִחֲמַת שְׂיֹצֵא מִהִפְךְ אֶל הִפְךְ וְכו', כַּנ"ל.

וְעַל כֵּן, בְּכָל פַּעַם וּפַעַם שְׁנוֹסַע לְהַצְדִּיק –

צָרִיךְ שְׂיִרְאֶה שְׂיִבֵּא בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ,

לֹא כְּמוֹ שְׂכַבֵּר הָיָה אֲצֵל הַצְדִּיק וְעַכְשָׁיו הוּא בֹא פַעַם שְׁנִית,

רַק כְּמוֹ שֶׁלֹּא הָיָה מְעוֹלָם אֲצֵל הַצְדִּיק,

וַיְהִי אֲצֵלוֹ כְּמוֹ שְׂבֵא עַכְשָׁיו מִחֲדָשׁ פַּעַם רִאשׁוֹן;

כִּי עֵיקָר הִיא הַהֲתַחֲלָה,

כִּי 'כָּל הַתְּחִלּוֹת קָשׁוֹת', כַּנ"ל.

'נִמְצָא, שְׁעֵיקָר כַּח הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּל הַיָּמִים,

אֵינוֹ אֶלָּא הַהֲתַחֲלָה, כַּנ"ל, עֵינַי נָשָׂם.

וְכַפִּי הַכַּח וְהַהֲתַלְהֻבוֹת שֶׁל הַהֲתַחֲלָה –

כֵּן הוֹלֵךְ וּמִתְנַהֵג בְּעֲבוּדָתוֹ,

כִּי עֵיקָר הִיא הַהֲתַחֲלָה, כַּנ"ל;

עַל כֵּן, צָרִיךְ לְהַתְּחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ,

כִּי פֶן וְאוֹלֵי לֹא הִיָּתָה הַתְּחִלָּתוֹ כְּרִאוּי,

וְאִם כֵּן, גַּם כָּל עֲבוּדָתוֹ אֵינָה בְּשִׁלְמוֹת כְּרִאוּי,

כִּי הַכָּל מִתְנַהֵג בְּפִי הַהֲתַחֲלָה;

עַל כֵּן צָרִיךְ לְהַתְּחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ,

וְלִבֵּא לְהַצְדִּיק מִחֲדָשׁ,

בְּכַח הַתְּלַהֲבוֹת גְּדוֹל,

וְהַתְּגַבְּרוֹת חֲדָשׁ לְעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,

כְּדֵי שְׁתִּהְיֶה עֲבוּדָתוֹ כְּרִאוּי, כְּפִי כַח הַהֲתַחֲלָה, כַּנ"ל;

וְכֵן בְּכָל פַּעַם וּפַעַם צָרִיךְ לְחַשׁוֹשׁ חֲשָׁשָׁא זֶה,

פֶּן לֹא הַתְּחִיל עַדִּיין כְּרִאוּי,

וְצָרִיךְ לְהַתְּחִיל וְלִבֵּא לְהַצְדִּיק בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ.

בקרוב!

עימוד
מרווח ומאיר עיניים

מוגה ומפוסק
ע"פ דפוס תקפ"א
שזהדפוס מוהרנ"ת

מסודר
בתבנית 'משונה סדורה'

850
עמודים

054-853-7200

psoklip@gmail.com

או בנדירים פלוס < קופת 'נחל עדניך' > הדפסת ליקו"מ

לתרומות להדפסה
להקדשת תורות
ולהנצחות

קיצור ליקוטי מוהר"ן

מהדורת תקע"א

"בשנת תקס"ה הנ"ל צווה עלי ללקט מתורותיו העצות והעובדא שיוצא מכל תורה ותורה, ובתחילה כתבתי קצת מעניין זה ולא הוטב בעיניו. ואחר כך הבנתי כוונתו, וחזרתי וכתבתי והוטב בעיניו, והוא הספר קיצור ליקוטי מוהר"ן. כשקרא בו, נענע בראשו ואמר בזה הלשון: פתק יפה (א שיין צעטיל), והבנתי שהוטבו מאד בעיניו הדברים הנאמרים שם, והיה כוסף מאד שנזכה לקיימם באמת, אשרי שיאחו בהם". (ימי מוהרנ"ת אות ז)

ג. על ידי התענית מתקן הדיבור, ומעלה ניצוצי הדיבור, ועל ידי זה מקרבין את הרחוקים, דהיינו אפילו אומות העולם יקרבו לאמונת ישראל 'ולעבדו שכם אחד', ועל ידי זה הוא משלים את האמונה; ואזי אכילתו יקרה מאד, כי נתייחד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי אכילתו כנ"ל.

ד. כשמתגברים ראשי התאוות, שהם תאוות אכילה ושתייה, שכל התאוות נמשכים אחריהם - התיקון לזה תענית, שעל ידי התענית מכניע אותם.

ה. כשמתגברים אלו התאוות, אזי ממשיכין את הדיבור לגלות ואינו יכול לדבר שום דיבור לפני השם יתברך, והתיקון לזה תענית כנ"ל.

ו. בכל פעם שכא להצדיק צריך שיראה שיבוא בכל פעם מחדש, לא כמי שכבר היה

א. על ידי לימוד הפוסקים מבטל המחלוקת והיצר הרע שבלבו, ואזי יוכל לעבוד את ה' בכל לבבו, בשני יצרין, ונפתחו לו שערי השכל שיודע להשיב על אפיקורסית שבלבו, וזוכה להתפלל כראוי.

כי באמת אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם ש'מלא כל הארץ כבודו', והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפילה ושומע התפילה, וודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול, והיה מדקדק מאד לכוין את דבריו. ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל זה אינו מתלהב כל כך ואינו מדקדק כל כך. והסתרת הידיעה הזאת היא מהיצר הרע שבלבו, על כן התיקון לזה לימוד הפוסקים, שעל ידי זה מבטל מחלוקת היצר הרע.

ב. על ידי אמונה בשלימות, אזי נעשה על ידי אכילתו יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה.

גם כן באמצעי, ואומרים שצריך לסיבות; היינו שמאמינים למשל בהסיבה של פרנסה שהוא המשא ומתן, ואומרים: הסיבה של משא ומתן עיקר, כאילו חס ושלום בלא הסיבה של משא ומתן אין יכולת ביד השם יתברך ליתן להם פרנסה; ובהסיבה של הרפואה שהוא סמים עושים מהם עיקר, כאילו חס ושלום בלי הסמים אין יכולת ביד השם יתברך לרפא.

ואין הדבר כן כי הקדוש ברוך הוא סיבת כל הסיבות ועילת כל העילות ואין צריך לשום סיבה, ועסקינו באלו הסיבות צריך להאמין בהשם יתברך לבד, ולא לעשות מהסיבות עיקר.

י. אמונה אינו שייך אלא בדבר שאינו יודע טעם, ואף על פי כן אצל המאמין הדבר גלוי כאלו רואה בעיניו את הדבר שמאמין בו, מחמת גודל אמונתו השלימה.

יא. כל התאוות הם בחינות קליפות, כי התאוות הם מותרות, כי בלא התאוות יכול הגוף להתקיים.

אצל הצדיק ועכשיו הוא בא פעם שנית, רק כמו שבא עכשיו מחדש פעם ראשון, כי צריך להתחיל בכל פעם מחדש.

ז. האמת מה שהגביל השם יתברך לשכל האנושי שיוכל להבין, היא מצוה גדולה לחדד השכל להבין הדבר על בוריו.

אבל יש קושיות שאינו באפשרי לשכל האנושי להבין תירוץ על קושיא כזו, רק לעתיד לבא יתגלה התירוץ, אסור לאדם לעיין בהם. וכל מי שסומך על שכלו ומעיין בה, על זה נאמר כל באיה לא ישובון, כי על קושיא כזו אסור לסמוך על שכלו, רק להעמיד על אמונה.

ח. ואפילו אלו הקושיות שיש עליהם תשובה, לפעמים נסתמו שבילי השכל ואינו יודע להשיב על אפיקורסית שבלבו, והתיקון לזה לימוד הפוסקים כנ"ל.

ט. רבים נכשלים בטעויות ועושים את הסיבות אמצעיים בינם לבין השם יתברך, היינו שמאמינים בהשם יתברך אבל מאמינים

ליקוטי תפילות

על תורה סב

יְהוָה רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתִּקְבַּע
 וְתִטַּע אֲמוֹנַתְךָ בְּלִבֵּנוּ וּבְלִב כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִזְכָּה
 שְׁתִּהְיֶה אֲמוֹנַתֵנוּ חֲזָקָה וְנִכּוֹנָה בְּאַמֶּת וּבְלִב שָׁלֵם, בְּלִי שׁוֹם
 קִשְׁיָא וּבְלִבּוֹל בְּעוֹלָם כָּלָל. וְתִהְיֶה אֲמוֹנַתֵנוּ חֲזָקָה כָּל כָּךְ,
 כְּאִלּוּ אָנוּ רוֹאִין בְּעֵינֵינוּ מִמֶּשׁ אֶת הַדְּבָר שֶׁאָנוּ מֵאֲמִינִים בוֹ.

רבוננו שֶׁל עוֹלָם, עֵינֶיךָ הֵלּוֹא לְאַמוּנָה, עֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו
 וְחַנְּנוּ בְּאַמוֹנַתְךָ הַקְּדוּשָׁה בְּאַמֶּת וּבְלִב שָׁלֵם, וְלֹא
 יִהְיֶה חֶלֶק לִבֵּנוּ חֵם וְשָׁלוֹם, וְנִזְכָּה לְעַבֵּד אוֹתְךָ תָּמִיד בְּלִב
 שָׁלֵם בְּכָל לְבַבֵנוּ וּבְכָל נַפְשֵׁנוּ וּבְכָל מְאֵדֵנוּ, וְתִהְיֶה עֲבוֹדַתֵנוּ
 בְּאַמֶּת וּבִשְׁלֵמוֹת גְּדוֹל בְּשָׁנֵי יְצָרֵינוּ. וְתִסִּיר מִלְּבַבֵנוּ וּמִדַּעֲתֵנוּ
 כָּל מִינֵי כְּפִירוֹת וְקִשְׁיוֹת וּבְלִבּוֹלִים, וְכָל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת זְרוֹת
 הַמְּבַלְבְּלִים חֵם וְשָׁלוֹם אֶת הָאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא יַעֲלֶה וְלֹא
 יֵבֵא וְלֹא יִגִּיעַ לְלִבִּי שׁוֹם קִשְׁיָא וּבְלִבּוֹל וְלֹא שׁוֹם כְּפִירָה כָּלָל.

וּתְפַתַּח אֶת דַּעְתִּי וּלְבָבִי, וּתְחַנְּנֵנִי מֵאִתְּךָ חֲכָמָה בְּיָנָה וְדַעַת,
שְׂאֵזְכָּה לַיָּדַע וּלְהִבִּין עַל בּוֹרְיוֹ כָּל הַדְּבָרִים שְׂאֲנִי מְחַיֵּב לְהִבִּין
וּלְהַשְׁיִיג כְּפִי בְּחִינָתִי, כְּפִי מֵה שְׂהַגְבַּלְתָּ לְשִׁכְלִי, מֵה שְׂאֲנִי מְחַיֵּב
לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל בְּאַמֶּת, עַד שְׂאֵזְכָּה לַיָּדַע לְהַשְׁיִיב לְאַפְּיִקוֹרֶם,
וּלְגַרֵּשׁ וּלְדַחֹת כָּל מֵינֵי כְּפִירוֹת וְאַפְּיִקוֹרְסוֹת מִלְּבִי וּמִדַּעְתִּי.

וּתְהִיָּה בְּעֶזְרִי שְׂלֵא יִרְדֹּף שִׁכְלִי לְצֵאת חוּץ מִן הַגְּבוּל
חַס וְשָׁלוֹם, וְלֹא אֶתְחִיל לַחֲקוֹר וּלְעֵיַן חַס וְשָׁלוֹם,
בְּמֵה שְׂאֲיִן לִי רִשׁוּת לַחֲקוֹר בּוֹ, וְלֹא אֶסְתַּכֵּל כָּלֵל בְּהַעֲנִינִים
הַנִּקְרָאִים לְפִי בְּחִינָתִי, מֵה לְמַעְלָה, מֵה לְמַטָּה, מֵה לְפָנִים,
מֵה לְאַחֹר. וְתִשְׁמְרֵנִי שְׂלֵא אֶתְחִיל לְכַנֵּם בְּשׁוֹם קִשְׂיָא וְחִקְרָה
בְּדַרְכֵי הַנְּהַגוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים, מֵה שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְשִׁכֵּל הָאֲנוּשֵׁי
לְהִבִּינֵם, אֲשֶׁר עַל הַחֹקְרִים בָּהֶם נֶאֱמַר עֲלֵיהֶם, כָּל בָּאִיהָ
לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיִגוּ אַרְחוֹת חַיִּים. שְׁמְרָה נַפְשִׁי וְהַצִּילֵנִי,
שְׁמְרֵנִי וְהַצִּילֵנִי יְמִינְךָ תִּסְעֶדְנִי, וְאֵל תִּתֵּן לְמוֹט רַגְלִי, כָּל
מְצוֹתֶיךָ אֶמוּנָה שְׁקֵר רִדְפוּנִי עֲזֵרְנִי. עֲזֵרְנִי וְחַנְּנֵנִי, זַכְּנֵנִי לְתַמְיֹמוֹת
וּפְשִׁיטוֹת בְּאַמֶּת וּבְאֶמוּנָה שְׁלֵמָה וּבְלִבְב שָׁלֵם, בְּלִי שׁוֹם
חֲכָמוֹת וְחִקְיֹרוֹת וְעֶרְמוּמִיּוֹת כָּלֵל. עֲזֵרְנִי שְׂאֵזְכָּה לְהַשְׁלִיךְ אֶת
חֲכָמָתִי וּשְׁכְלִי בְּעֵנִינִים הַלְלוּ לְגַמְרִי, רַק אֶסְמְךָ עַל אֶמוּנָה
לְבַד, וְלֹא אֶשְׁתַּמֵּשׁ עִם שִׁכְלִי רַק בְּעֶסֶק תּוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא

אֶת־חֵיל לְכַנֵּם בְּשִׂכְלִי בְּשׁוּם חֲקִירָה כָּלֹל בְּמָה נִשְׂאִין לִי רִשׁוֹת לְכַנֵּם. וּבַמִּפְלָא מִמֶּנִּי לֹא אֶדְרֹשׁ וּבַמְכַסֶּה מִמֶּנִּי לֹא אֶחְקֹר. רַק בְּמָה נִשְׁהַרְשֵׁתִי אֶתְבוֹנֵן בְּאַמֶּת וּבַתְּמִימוֹת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה וּבְקִדְוָה וּבְטָהֳרָה גְדוּלָה וּבְלִבְבִי שָׁלֵם, לְשִׁמְךָ וְלַעֲבוֹדָתְךָ בְּאַמֶּת כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב.

וּבְבִין תַּעֲזֹרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׂאֻזָּכָה לַעֲסֹק בְּסִפְרֵי הַפּוֹסְקִים בְּהַתְמָדָה גְּדוּלָה, וְתַעֲזֹרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים. וְתַפְתַּח אֶת דַּעְתִּי וְתַכְיֵן אֶת לִבִּי, שְׂאֻזָּכָה לְלַמֵּד בְּמַהִירוֹת גְּדוּל, וּלְהַבִּין הַדִּין עַל בּוֹרְיוֹ, וּלְבָרֵר וּלְלַבֵּן הַפֶּסֶק הַלְכָה בְּכָל דִּינֵי הַתּוֹרָה בְּאַמֶּת לְאַמְתּוֹ, וְאֻזָּכָה לַיִדַּע הַהֲכָרְעָה בְּאַמֶּת בֵּין כָּל בַּעֲלֵי הַמַּחְלָקֹת דְּקִדְוָה שְׂמַחֲלָקִים בְּדִינֵי הַתּוֹרָה, וְאֻזָּכָה לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם וְהַכְרָעָה בֵּינֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי הַשָּׁלוֹם הַזֶּה יִמְשַׁךְ וַיִּשְׁתַּלְשַׁל שָׁלוֹם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, עַד שְׂיִתְפַּשֵּׁט הַשָּׁלוֹם גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְתַשִּׁים שָׁלוֹם בֵּין כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם, וְתַבְטִיל כָּל מִינֵי מַחְלָקֹת מִן הָעוֹלָם וַיִּתְרַבֶּה הַשָּׁלוֹם בְּעוֹלָם, עַד שְׂיִכְלוּ לְהַתְוַעֵד יַחַד כָּל אֶחָד עִם חֲבֵרָיו, וַיִּסְבִּירוּ זֶה לְזֶה הָאַמֶּת לְאַמְתּוֹ, וַיִּזְכִּירוּ זֶה אֶת זֶה שֶׁלֹּא יִבְלוּ יְמֵיהֶם לְהַבִּיל וּלְרִיק, עַד שְׂיִשׁוּבוּ כֻּלָּם אֶל הָאַמֶּת וַיַּעֲבֹדוּךָ כֻּלָּם בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה.

וּתְזַכְּנוּ שִׁיְהִי שָׁלוֹם בְּעַצְמֵנוּ, שְׁלֵא יִהְיֶה חֶלֶק לְבָנוּ חֵם
 וְשָׁלוֹם מֵאַתָּה, רַק נִזְכָּה לְהֶאֱמִין בְּךָ וּבְצַדִּיקֶיךָ
 הָאֱמִתִּיִּים וּלְעַבְדֶּיךָ בְּאֵמֶת וּבְלִבָּב שָׁלֵם בְּשָׁנֵי יְצָרֵינוּ. וְנִזְכָּה לִידַע
 יְדִיעָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת וּבְלִבָּב שָׁלֵם שְׁמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ, וְאַתָּה
 בְּעַצְמֶךָ וּבְכְבוֹדֶךָ עוֹמֵד אֲצִילָנוּ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְאַתָּה שׁוֹמֵעַ
 וּמְאַזֵּין וּמְקַשֵּׁב כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל תְּפִלוֹתֵינוּ. וְנִרְגִישׁ אֶלְהוּתֶךָ
 עָלֵינוּ תָּמִיד, וּבְפֶרֶט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, עַד שֶׁנִּתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי-זֶה
 בְּהִתְעוֹרְרוֹת גָּדוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּהִתְלַהֲבוֹת גָּדוֹל וּבְכּוֹנָה גָּדוֹלָה
 וְעֲצוּמָה, וּלְדַקְדָּק מְאֹד לְכוּן אֶת דְּבָרֵינוּ, וְלֹא יֵצֵא שׁוֹם דְּבוּר
 מִפִּינוּ בְּתְפִלָּה שְׁלֵא בְּכּוֹנָה. אָבִינוּ מִלְכֵנוּ מַחֲסִינוּ, אֵל תַּעֲשֵׂה
 עִמָּנוּ כְּרַע מֵעַלְלֵינוּ. חוּם וְחֶמֶל עָלֵינוּ וְזַכְּנוּ לְתְפִלָּה בְּכּוֹנָה
 בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת וּבְלִבָּב שָׁלֵם, וְנִזְכָּה לְקַיֵּם מִקְרָא שְׁפָתוֹב,
 אוֹדֶךָ בְּיֶשֶׁר לֵבב בְּלִמְדֵי מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה. וּתְזַכְּנוּ לְיִשְׁרֵת לֵבב
 שְׁלֵא יִהְיֶה בְּלִבָּנוּ שׁוֹם עֶקְמוּמִיּוֹת וְעֶרְמוּמִיּוֹת כָּלֵל, וְלֹא יִהְיֶה
 בְּלִבֵּי רַמְיָה חֵם וְשָׁלוֹם.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי וְזַכְּנִי לְיִשְׁרֵת לֵבב
 בְּאֵמֶת כְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב. חוּם וְרַחֵם עָלַי בְּחֶמְלָתֶךָ
 הָאֱמִתִּיִּית, וְזַכְּנִי לְאֵמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת, עַד שֶׁאֲזַכָּה עַל-יְדֵי
 הָאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה לְבָרֵךְ כָּל הַמַּאֲכָלִים וְלֶאֱכֹל בְּקִדְשָׁה גָּדוֹלָה,
 שִׁיְהִי כָּל אֲכִילָתִי וְסִעוּדָתִי מִמַּאֲכָלִים שֶׁנִּתְבָּרְרוּ בְּשִׁלְמוֹת

מִן הָרַע, שֶׁלֹּא נִשְׂאָר בָּהֶם שׁוּם אַחִיזַת הָרַע וְהַקְּלָפוֹת כָּלֵל,
 עַד שִׁיחֶיהָ נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אֲכִילָתָנוּ יַחֲוֹד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְשִׁכְנֵיתֶיהָ אַפִּין בְּאַפִּין.

אָנָּה יְהוָה, מָלֵא רַחֲמִים, עֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתֵן לָנוּ
 כַּח מֵאֲתֶיךָ שְׁנוֹזָכָה לְקָרֵב רַחוּקִים לְאִמוּנָתְךָ הַקְּדוּשָׁה
 וְלַעֲבוֹדָתְךָ הָאֱמֵתִיית. וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּתְעַטֵּר וְתִתְקַשֵּׁט הָאִמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה בְּקִשׁוּטֵינָא נְאִים וְיָפִים, בְּקִשׁוּטֵינָא דְלֹא הוּוּ, בְּקִשׁוּטֵינָא
 קַדְיִישֵׁין, שִׁיחֵיו לְנַחַת וּלְרָצוֹן לְפָנֶיךָ. וְזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְתַקַּן
 פְּגָם הַדְּבוּר, וְתַעֲזָרְנוּ לְבָרֵר וּלְהַעֲלוֹת כָּל גִּיצוּצֵי אוֹתֵיזַת הַדְּבוּר
 שֶׁנִּפְּלוּ בְּגָלוֹת גְּדוֹל בֵּין הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא בְּעוֹנוֹתֵינוּ,
 עַל-יְדֵי שֶׁהֲלַכְנוּ בְּשִׁרְיוֹת לְבָנוּ וְרַדְּפָנוּ אַחַר תְּאֻזַּת אֲכִילָה
 וְשִׁתְיָה, וְהֵיִינוּ מְמַלְאִים כְּרִסְנוּ בְּמוֹתְרוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה שֶׁאֵינוּ
 מְכַרְח לְקִיּוּם הַגּוּף, עַד אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים עַל-יְדֵי פְּגָם
 תְּאֻזַּת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, הִתְגַּבְּרוּ עָלֵינוּ שְׁלֵשָׁה שְׂרֵי פְּרַעָה,
 שֶׁהֵם שְׁלֵשָׁה קְלָפוֹת, שֶׁהֵם שֵׁר הַמְּשַׁקִּים, וְשֵׁר הָאוֹפִים, וְשֵׁר
 הַטְּבָחִים, שֶׁהֵם קְנָה, וְשֵׁט וּוְרִידִין. וְעַל-יְדֵי-זֶה גָּבַר עָלֵינוּ
 עַל גְּלוֹת פְּרַעָה וּמְצָרִים, שֶׁהוּא מִצַּר הַגְּרוֹן, שֶׁנִּמְשַׁךְ הַדְּבוּר
 דְּקוֹדֶשׁא לְהַעֲרֹף לְמִצַּר הַגְּרוֹן, עַד אֲשֶׁר נִחַר גְּרוֹנִי וְאֵינִי יָכוֹל
 לְדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר הַגּוֹן לְפָנֶיךָ.

רבוננו של עולם, רבוננו של עולם, אתה ידעת את לבבי,
אתה ידעת אותי מתחלה ועד סוף, אתה ידעת
חרפתי ובשתי וכלמתי נגדך כל צוררי. ואיני יודע שום דרך
ושום עצה איך להתנהג בענין אכילה בקדושה, באפן שאזכה
להנצל באמת מפגם תאות אכילה ושתיה. רבוננו של עולם,
צרכי מרבים מאד בכל מדה ומדה, ובכל דבר ודבר, ובכל ענין
וענין מעבודת יהוה. עד אשר מעצם רבוי צרכי ישועתי בכל
דבר, על כן אין מלה בלשוני, ואיני יכול לדבר כלל, כי איני
יודע מהיכן אתחיל לדבר ולפרש שיחתי. ובאמת אני יודע
בעצמי, שאני בעצמי החיב מתחלה ועד סוף, וכמה פגמים
פגמתי על ידי תאות אכילה ושתיה שלא השתדלתי כלל
לגרשם מעלי, עד אשר על ידי זה נפגם הדבור שלי מאד,
ונפלו חלקי הדבור שלי בגלות גדול ועצום מאד, עד אשר איני
זוכה לדבר שום דבור הגון וראוי, ועדין לא התחלתי לקרות
אותך כלל כראוי באמת, וכבר יגעתי בקראי נחר גרוני כלו
עיני מיחל לאלהי.

מרא דעלמא כלא, צר לי מאד מאד בלי שעור וערך
ומספר, ואיני יודע כלל באיזה דרך ועצה ותחבולה
איך למלט נפשי האמללה והעלובה מאד מני שחת, כי אין

כחי אלא בפה לבר, וגם זה נמנע ממני, כי אין מלה בלשוני
 הן יהוה ידעת כלה, כי חלקי הדבור שלי ירדו בגלות עצום
 וכבר מאד. אהה יהוה, צר לי מאד, והנני קורא אליך מן
 המצר, ממצר הגרון מעמק הגלות, ממעמקים קראתיך יהוה.
 אדני שמעה בקולי תהינה אזנך קשובות לקול תחנוני. קולי
 שמעת אל תעלם אזנך לרוחתי לשועתי. עזרני בכחך הגדול
 ובחסדיך העצומים שאזכה לשבר לגמרי באמת תאות אכילה
 ושתיה, ואזכה להסתפק במעט, לאכל מעט כדי חיוני בצמצום,
 בקדשה ובטהרה גדולה, בלי שום תאות והנאת הגוף כלל.

ובכן תעזרני ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים, ותזכני
 להתענות תעניתים הרבה בקדשה ובטהרה גדולה,
 בשמחה ובטוב לבב כרצונך הטוב באמת, באפן שאזכה
 על ידי התעניתים לתקן פגם הדבור ולחבר אחורי הקדשה
 ולהוציא הדבור מהגלות, מגלות פרעה ושריו ומצרים. אבי
 שבשמים, שטחתי אליך כפי. הורני יהוה דרכך ונחני בארח
 מישור למען שוררי. הורני יהוה דרכך אהלך באמתך יחד
 לבבי ליראה שמך. הדרכני באמתך ולמדני כי אתה אלהי
 ישעי אותך קויתי כל היום. עזרני כי עליך נשענתי, ואנחנו
 לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו, ואני סומך עצמי עליך לבר

בְּאֵמֶת וּכְרִצוֹנְךָ אֶעֱשֶׂה. חוּם וְחֲנּוּנִי וְרַחֵם עָלַי וּלְמַדְנִי לַעֲשׂוֹת
 רִצּוֹנְךָ בְּאֵמֶת, וְהוֹרְנוּ דְרָכֶיךָ בְּאִפְנֵי שְׂנוּזָכָה מִהֲרָה לְשִׁבְר בְּאֵמֶת
 תְּאֵוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה. וְנִזְכָּה לְתַקֵּן פְּגָם הַדְּבֹר, לְהַמְשִׁיךְ מִיְמֵי
 הַחֲסָדִים לְלַחֲלַח מִצַּר הַגְּרוּן, וְתַעֲזְרֵנוּ לְבָרֵר וּלְהַעֲלוֹת כָּל נִיצוּצֵי
 אוֹתֵינוּ הַדְּבֹר מִן הַגְּלוּת, וְיִקְיָם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכָתוֹב, קְרָא בְּגְרוּן
 אֵל תַּחֲשֶׁךְ. וְנִזְכָּה לְשִׁפָּה בְּרוּרָה שִׁיְהִיָּה דַעַת שְׁפִתוֹתֵינוּ בְּרוּר
 מִלְּלוּ. וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, תִּתֵּן כַּח לְהוֹד יְפֵי הַדְּבֹר הַמְּבָרָר,
 שִׁיְהַפֵּךְ פָּנָיו אֶל הָעֶכּוֹ"ם וְהַקְּלָפוֹת, וְיִבָּרֵר מִבִּינֵיהֶם שְׂאֵרֵי
 נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה, עַד שִׁישְׂאָרוֹ הַקְּלָפוֹת וְהָעֶכּוֹ"ם בְּלִי שׁוּם
 חַיּוֹת, עַד אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁלִיכוּ כָּל הָעַמִּים אֶת אֱלִילֵי כַסְפָּם
 וְאֱלִילֵי זָהָב וְיִדְבִּיקוּ אֶת עֲצָמָם בְּאִמוּנַת יִשְׂרָאֵל, וְיִתְקַרְבוּ כָּל
 הָרְחוּקִים לְעִבּוֹדְתְךָ וּלְאִמוּנַתְךָ הַקְּדוּשָׁה. וְיִקְיָם מִהֲרָה מִקְרָא
 שְׁכָתוֹב, כִּי אִזְ אֶהַפֵּךְ אֶל עַמִּים שְׁפָה בְּרוּרָה לְקָרָא כָּלֵם בְּשֵׁם
 יְהוָה לְעִבְדוֹ שְׁכֵם אֶחָד.

וְתַעֲזְרֵנוּ לַעֲסֹק תָּמִיד בְּעִבּוֹדְתְךָ וּבְתוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה
 בְּאֵמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְנִזְכָּה שִׁתְהִיָּה עִבּוֹדְתְךָ
 אֲצִלָּנוּ חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְנִתְחִיל בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ כְּאֵלוֹ
 לֹא הִתְחַלְנוּ עַדִּין מֵעוֹלָם לְעִבְדֶּךָ, בְּפֶרֶט קִטְנֵי עַרְךָ כְּמוֹנוֹ אֲשֶׁר
 בְּאֵמֶת לֹא הִתְחַלְתִּי עַדִּין שׁוּם הִתְחַלָּה אִמְתִּיית בְּעִבּוֹדְתְךָ.

וְאֶפְלוּ בַעֲת שְׁתַּזְכְּנוּ לַעֲבֹד אוֹתְךָ בְּאֵמֶת כְּרָאוּי, תִּזְכְּנוּ תָמִיד
 לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וְנִזְכֶּה לְחֻדָּשׁ כַּנֶּשֶׁר נְעוּרֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ
 וּבַעֲבוּדָתְךָ הַקְדוּשָׁה, וְלֹא נִפּוֹל חֵם וְשָׁלוֹם לְזִקְנָה וְתַשׁוּת כַּח
 כָּלֵל, רַק בְּכָל יוֹם וְיוֹם יִהְיוּ מִצּוֹתֶיךָ וְעֲבוּדָתְךָ בְּעֵינֵינוּ כַּחֲדָשִׁים.
 וְאִזְכֶּה לְהִיּוֹת עֵז כְּנִמְר וְקַל כַּנֶּשֶׁר רֵץ כַּצִּבִּי וְגִבּוֹר כְּאַרְי לַעֲשׂוֹת
 רְצוֹן אָבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם. אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי לְעֵת זִקְנָה כְּכֹלֹת כַּחֵי אֵל
 תַּעֲזִבֵנִי. וַיְקִים בָּנוּ מִקְרָא שְׁכֵת־טוֹב, וְקוֹי יְהוָה יַחֲלִיפוּ כַח יַעֲלוּ
 אֲבָר כַּנֶּשֶׁרִים יְרוּצוּ וְלֹא יִיגְעוּ יִלְכוּ וְלֹא יִיעָפוּ.

וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְאִמּוּנָה וּבִטְחוֹן בְּאֵמֶת וּבִלְבָב
 שָׁלֵם, וְנִשְׁלִיךְ כָּל יְהִיבֵנוּ וְכָל מַחְסוּרֵנוּ עָלֶיךָ לְבַד.
 וְנִהְיֶה חֲזָקִים בְּמִדַּת הַבִּטְחוֹן בְּשִׁלְמוֹת תָּמִיד, וְלֹא נִתְּלֶה שׁוּם
 דְּבָר בְּשׁוּם סָבָה וּבְשׁוּם אֲמִצְעֵי כָלֵל, רַק נִדְעַ וְנִנְאֲמִין שֶׁהַכֹּל
 בְּהַשְׁגָּחָתְךָ לְבַד, הֵן פְּרִנְסָה וּבָנִים וְרַפּוּאָה וְכָל שְׂאֵר הַדְּבָרִים
 שֶׁבְּעוֹלָם, בְּכֻלָּם לֹא נִשְׁתַּמֵּשׁ וְלֹא נִתְּלֶה בְּשׁוּם סָבָה כָּלֵל.
 וְנִדְעַ וְנִנְאֲמִין וְנִבְטַח בְּאֵמֶת שֶׁאַתָּה יָכֹל לְהַזְמִין לָנוּ פְּרִנְסָה
 בְּשִׁלְמוֹת, בְּלֵי שׁוּם סָבָה שֶׁל הַמַּשָּׂא וּמִתָּן וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה. וְכֵן
 אַתָּה יָכֹל לְשַׁלַּח לָנוּ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה בְּלֵי שׁוּם עֶסְקֵי רַפּוּאוֹת
 וְסַמִּים, כִּי אַתָּה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עֲלֵת כָּל הָעֲלוֹת וְסִבַּת כָּל
 הַסְּבוֹת. וְאֶפְלוּ כִּשְׂאֵנוּ מִכְרָחִים לַפְּעָמִים כְּפִי רְצוֹנְךָ הַטּוֹב

לְעֶסֶק בְּאִיזָה סִבָּה בְּשִׁבִיל פְּרִנָּסָה וְכִיּוֹצֵא, נִזְכָּה לְהֶאֱמִין
 בְּךָ לְבַד וְלֹא לַעֲשׂוֹת מִהֶסְבּוֹת עֶקֶר חֵם וְשָׁלוֹם. וְתִתֵּן לָנוּ
 כַּח בְּזִכּוֹת צְדִיקֵי אֲמֶת, שְׁנִזְכָּה לְבַטֵּל בְּתַפְלִתְנוּ אֶת חַיּוֹב
 מֵעֲרֹכֶת הַמְּזֻלוֹת, לְשִׁדְד הַמְּעֲרָכוֹת וּלְשַׁנּוֹת הַטְּבַע בְּתַפְלוּתֵינוּ
 וְתַחֲנוּתֵינוּ, עַד שְׂיֵרְאוּ הַכֹּל וַיֶּאֱמִינוּ בְּאֲמֶת, כִּי אֵין שׁוּם דְּרָךְ
 הַטְּבַע כָּלֵל, רַק הַכֹּל מִתְּנַהֵג בְּהַשְׁגָּחָתְךָ לְבַד תָּמִיד, וַיִּקְיִם
 בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹיב, וְתִגְזֹר אֲמֹר וַיִּקְּם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגְהֵ אֹר.
 וְתִמְחַל וְתִסְלַח לָנוּ וְלִכָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עַל כָּל הַפְּגָמִים שְׁפָגְמֵנוּ
 עַד הֵנָּה בְּאִמוּנָתְךָ הַקְּדוּשָׁה, בְּמָה שֶׁהֵיִינוּ תּוֹלִים הַדְּבָרִים
 בְּסִבּוֹת שֶׁל דְּרָךְ הַטְּבַע. וּמַעֲתָה תִּחְזַק אֶת לְבַבְנוּ וּלְבַב כָּל
 עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְכֹל בָּאֵי עוֹלָם, שְׂיִזְכּוּ כֻלָּם לַיָּדַע וּלְהֶאֱמִין כִּי אַתָּה
 הוּא יְהוָה הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, וְהַכֹּל מִתְּנַהֵג בְּהַשְׁגָּחָתְךָ
 לְבַד, וְכֹל הַסִּבּוֹת הַכֹּל מֵאַתָּה לְבַד.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מִלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים וְזִכְנוּ לְאִמוּנָה
 שְׁלֵמָה בְּאֲמֶת וּבְלִבְב שָׁלוֹם, עַד שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי
 הָאִמוּנָה שְׂיִתְבָּרְרוּ כָּל הַמַּאֲכָלִים שֶׁבְּעוֹלָם, מִפְּגָם עֵץ הַדַּעַת
 טוֹב וָרַע, עַד שְׂיִהְיוּ כָּל אֲכִילוֹתֵנוּ וּסְעוּדָתֵנוּ מִמַּאֲכָלִים שְׁנִתְבָּרְרוּ
 לְגַמְרֵי מִן הָרַע וְהַקְּלָפוֹת, מַאֲכָלִים שֶׁהֵם כֻּלָּם טוֹב. וְנִזְכָּה
 לְהִסְתַּפֵּק בְּאֲכִילָה מְעֻטָּת, וְתִהְיֶה אֲכִילָתֵנוּ בְּקִדּוּשָׁה וּבְטָהֳרָה

גְּדוֹלָהּ, עַד שִׁיְהִיָּה נַעֲשָׂה עַל-יְדֵי אֲכִילַתְנוּ יְחוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ
הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ אִפִּין בְּאִפִּין. וְיִקְרִים מְקָרָא שְׂכַת־טוֹב, בְּטַח בֵּיהוֹה
וְעֵשָׂה טוֹב שְׂכָן אֶרֶץ וְרַעִה אֲמוּנָה. וְהִתְעַנַּג עַל יְהוָה וַיִּתֵּן לָךְ
מִשְׂאֵלוֹת לֶבֶךָ. גּוֹל עַל יְהוָה דְּרַכְךָ וּבְטַח עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה.
הָאִירָה פְּנִיךָ עַל עֲבֻדְךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְּחַסְדְּךָ. פְּנִיךָ הָאֵר בְּעֲבֻדְךָ
וְלַמְדֵּנִי אֶת חֻקְךָ. אֱלֹהִים יַחַנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אֶתְנוּ סְלָה.
יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת הִשִּׁיבֵנוּ הָאֵר פְּנִיךָ וְנִשְׁעָה. יְהִיוּ לְרָצוֹן
אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי. אָמֵן וְאָמֵן.

וּבְאַמֶּת,

אִם הָיָה יוֹדַע הָאָדָם יְדִיעָה בְּלֵב שָׁלֵם, שֶׁ"מְלֵא
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד
בְּשַׁעַת הַתְּפִילָּה, וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִילָּה,

**וּוֹדֵאֵי הָיָה מִתְּפִילָּה בְּהַתְּלַהּבוֹת
גְּדוֹל, וְהָיָה מִדְּקָדֵק מְאֹד לְכוּיֵן
אֶת דְּבָרָיו.**

וּבְשִׁבִיל שֶׁהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדַע זֹאת יְדִיעָה בְּלֵב שָׁלֵם, בְּשִׁבִיל
זֶה אֵינוֹ מִתְּלַהֵב כָּל כָּךְ, וְאֵינוֹ מִדְּקָדֵק כָּל כָּךְ. וְכֵן אַחַד לְפִי
מוֹעֵט שִׁכְּלוּ וַיְדִיעֵתוּ, כִּן הַתְּלַהּבוֹתוֹ וְדְקָדוּקוֹ.

כת"י רביה"ק

תורה ס"ב

זה היום עשה ה', יום ד'ך"ד – אדר שנת תקפ"ד, הפליא ה' עמנו שפתאום הביא לי איש אחד מעיר הסמוכה תכריך של כתבים מכתיבת יד רבינו ז"ל, והם כמדה דפין קטנים מהא"ב הראשון, וכמה דפין מהתורות שכבר נדפסו בספר ליקוטי מוהר"ן הראשון, אך יש בהם כמה דברים נוספים, וכמה ענינים בשינוי לשון ובסגנון אחר קצת, על כן אעתיקם הנה.

והקליפות, שהם בחינת פרעה, עורף, שעיקר יניקתם מאחוריים – יש להם שלש שרים: שר המשקים והאופים ומבחים, שהם עיקר התאוות, שהם קנה וושט וורידין, שהם תאוות אכילה ושתיה, שהם ראשי התאוות כלם; והם, להדיבור היוצא מהגרזן סמוכים.

אבל אין להם פח לינק ממנה; כי מאחוריים אי אפשר להם לינק, כי נתרדקו אחוריים כנ"ל, על ידי התענית; ומפנים אי אפשר להם לינק, מגודל הארה.

אבל הקדוש ברוך הוא בגודל חכמתו נותן להם פח להשיג מהארת פניה, כדי שיתגברו לינק ממנה, ועל ידי זה תוציא מהם נצוצות הקדושה שיש בהם מכבר, בבחינת "עת שליט האדם באדם – לרע לו".

וזה "ויראו אותה שרי פרעה", על ידי זה: "ויהללו אותה אל פרעה וכו'", על ידי זה "וינגע ה' בית פרעה", היינו הוצאות ניצוצות הקדושה; ועל

כשרואה אדם שהקליפות והתאוות גוברים עליו – אזי יתענה; ועל ידי התענית – נודווגו קודשא בריך הוא ושכינתיה אחור באחור, כדי שלא יאחזו באחוריים.

וזהו ר'ע"ב' שמרעיב את עצמו בתענית, אותיות רי"ש ע"ב. רי"ש' – אחוריים דשכינתיה, שהיא אלקים; ע"ב' – אחוריים של שם העצם; שעל ידי הרעב שעל ידי התענית – מונגם אחור באחור, שלא יינקו החצונים, כנ"ל.

ועל ידי התענית נמשך הדיבור, כי נתלחלח הגרון מגניבה דילה, ויוצא מבחינת "ניחר גרזני", וכא לבחינת "קרא בגרון ואל תחשוף".

וזהו "ויהי רעב בארץ", היינו על ידי התענית – "וירד אברם מצרימה", "אברם" בחינת מים החסדים המלחלחים מיצר הגרון, בבחינת "הלוך ונסוע הנגבה", שהחסדים הולכים ללחלח נגיבה דילה.

וזה בחינת "ויאמר בועז אל רות לעת האוכל:
גשתי הלם", היינו בחינת זווג פנים בפנים על
ידי אכילה.

וכל אחד ואחד לפי בחינת תיקונו את האמונה
בשלימות - פן מיחד את השכינה, שהיא
אמונה, עם הקדוש ברוך הוא, פנים בפנים.

והאמונה מתקנת בעצמה כל הכפירות שהיה
בו מקודם, והיא מתחננת (וממליץ) [וממלצת]
טוב עליו לפני הקדוש ברוך הוא, שימחול לו
השם יתברך; ועיקר המליצה: כי אין יודעים
את השם יתברך אלא מן הגלוי על הסתום,
היינו מן המדות המגולות - אנו מכירים
גדולתו, ועל ידי זה יש בני אדם שכופרים בו,
ואומרים: 'עולם כמנהגו נוהג'; ויש שמודים
במציאת, אבל אומרים שגם העולם קדמון,
והעולם מחויב המציאות כמו חיוב האור מן
השמש, ועל ידי זה כופרים במצוות, כי אומרים
שלא ישונה דבר ממנהגו על ידי מצוות; ויש
מודים במצוות ובעבודות, אבל עובדים את
כחות וצורות עליונות, ועושים את הצורות
שיהיו אמצעים בינם לבין הבורא.

וכל הכפירות נעשים מחמת שרואים שמערכת
השמים לא נשתנים ממעמדם, ורואים צדיק
ורע לו רשע וטוב לו; אבל כשהקדוש ברוך
הוא משדד המערכה בשביל תפילת צדיק -
אזי מודים שהוא המחידש והמהיה את העולם
כרצונו, ומנהיג את העולם כרצונו.

וזהו "ויגש אליו יהודה", איתא בזוהר:
'תקרוכתא מלפא במלפא', היינו יחוד קודשא
ברוך הוא ושכינתיה כנ"ל.

ידי הניצוצות - נתוסף לחלוחית על לחלוחית,
וזה "ולאכרם היטב בעבורה" כנ"ל.

וזה: "שקר החן והבל היופי", שהם הקליפות,
"אשה יראת ה' היא תתהלל", שהם מהללים
את השכינה, בבחינת "ויהללו אותה אל
פרעה", כנ"ל, בשביל "תנו לה מפרי ידיה",
כדי להציא ניצוצות הקדושה, כנ"ל.

ועל ידי זה נתוסף בה הארה גדולה, עד
שנתבטל הקליפות, ונכנעים תחת הקדושה,
בבחינת "אז אהפוך אל עמים שפה ברוך
לעובדו שכם". וזהו "ויהללו בשערים מעשיה",
"מעשיה" דיקא, אפלו מעולם עשיה, ששם רב
הקליפות - יתהפכו לעבדו שכם אחד.

וכשנתעליו כל ניצוצותיה, עד שיתקיים "לעובדו
שכם אחד" - אזי נשלם האמונה, בבחינת
'עולימתא שפירתא דלית לה עינין, כנ"ל.

כי עיקר שלימות וקישוט של אמונה, אינה
אלא על ידי שגם אחרים מקרבים את עצמם
תחת כנפייה, בבחינת 'ואתקשטת בקשוטין
דלא הו' כנ"ל.

וכשאמונה בשלימות - אזי אין צריך לתענית,
ומופתר לו לאכול, בבחינת "ורעה אמונה",
"ורעה" בבחינת אכילה.

ואכילה הזאת מעורר זווג פנים בפנים, בבחינת
"והיה האכל לפקדון לארץ", "פקדון" בבחינת
זווג, "ארץ" בבחינת אמונה, שכינה, בבחינת "שכן
ארץ", כי אז אין הקליפות יכולין לינק ממנה
אפילו מאחוריים, כי אז נתבטל הקליפות.

אָזי "וַיֹּאמֶר אֵלָיו בִּי אֲדוֹנָי", הֵינּוּ, שֶׁהִשְׁכִּינָה, שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה, מִבְּקִשְׁת רַחֲמִים.

"יְדַבֵּר נָא עַבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדוֹנָי", שֶׁהִיא מִבְּקִשְׁת אֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שִׁיקְרָב אֵת הָאִישׁ הַזֶּה שֶׁתִּיקֵן אוֹתָהּ וְהֶעֱלָה אוֹתָהּ לְבַחֲיַנַּת פְּנִים בְּפָנִים; "בְּאָזְנֵי אֲדוֹנָי", הֵינּוּ שֶׁהִיא מְמַלְצַת עַל הָאִישׁ הַזֶּה, שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה עוֹד אֲמֻצְעֵי בֵינוּ לְבֵין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכָל הַהֲצַטְרָכוֹת שֶׁלּוֹ יְדַבֵּר "בְּאָזְנֵי [אֲדוֹנָי]", שֶׁלֹּא יִשְׁמַע אַחַר אֲמֻצְעֵי.

"וְאֵל יַחַר אַפְּךָ" עָלָיו, שֶׁהִיא מְלֵא פְּנִיּוֹת וְעַבּוּדוֹת זְרוֹת עַד עַכְשָׁיו.

"כִּי כַמוֹךְ בְּפָרְעָה", לְשׁוֹן הַתְּגָלוֹת, הֵינּוּ לְפִי הַתְּגָלוֹת – בֵּן מִכִּירִין אוֹתָךְ, כַּנ"ל, וְעַל יְדֵי זֶה נִפְל בְּטַעוֹת, כַּנ"ל, שֶׁרָאָה בְּמַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם הַמְּנַהֲיָגִים אֵת הָעוֹלָם, עַל יְדֵי זֶה כָּל אֶחָד נִפְל בְּטַעוֹת לְפִי טַעוֹתוֹ, כַּנ"ל.

אָבֵל עַל יְדֵי שִׂידוּד הַמַּעֲרָכוֹת – יוֹדוּ הַכָּל בְּבוֹרָא וּמִשְׁגִּיחַ; וְלַעֲתִיד יִתְבַּטֵּל מַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב: "כִּי שָׁמַיִם כְּעָשָׁן נִמְלָחוּ", וְאָז יִכִּירוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי יֵשׁ בּוֹרָא וּמְנַהֵיג; וְכֵן עַכְשָׁיו, כְּשֶׁרוֹאִים כְּשֶׁהַצַּדִּיק בְּתַפִּילָתוֹ מְשַׁדֵּד הַמַּעֲרָכָה וְהַטָּבַע – אָז מוֹדִים שֶׁ"לֹד" הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ.

וְזֶה: "כְּמוֹךְ בְּפָרְעָה" מָה פָּרְעָה גּוֹזֵר וְאִינוּ מְקִיִּים – הֵינּוּ כְּשֶׁרוֹאִים שִׂידוּד מַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם הַגְּלוּיִם לְכָל טָבָעַם וּגְזִירָתָם, וְרוֹאִים שֶׁגְּזִירָתָם נִתְבַּטֵּל – מָזֶה יוֹדְעִים שֶׁאַף אֶתָּה

גּוֹזֵר וְאִין מְקִיִּים, מַחֲמַת הַצַּדִּיק, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר וְהַצַּדִּיק מְבַטֵּל, הֵינּוּ שִׂידְעִים עַל יְדֵי זֶה שֶׁגַּם הַטָּבַע שֶׁל מַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם, הִיא בְּרִצּוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִיתָה עַד עַכְשָׁיו, וְעַכְשָׁיו בְּטֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּזִירָתוֹ וּרְצוֹנוֹ מַחֲמַת תְּפִילַת הַצַּדִּיק, מַחֲמַת [זֶה] נִתְבַּטֵּל טָבַע שֶׁל מַעֲרַכַת הַשָּׁמַיִם הַגְּלוּיִם לְכָל.

אָבֵל כָּל זְמַן שֶׁאִין רוֹאִין בִּיטוּל הַטָּבַע בְּגִלּוּי – אִין יוֹדְעִים שֶׁיֵּשׁ בּוֹרָא, וְעַל יְדֵי זֶה טוֹעָה כָּל אֶחָד לְפִי שֶׁכָּלוּ הָעֵכוֹר, כִּי אִינָם יוֹדְעִין אֵלָּא מִן הַגְּלוּיִם אֵל הַסְּתוּם.

בְּשִׁבִיל זֶה, לַעֲתִיד, שִׁיתְבַּטְּלוּ כָּל הָאֱמוּנוֹת בּוֹזְבִיּוֹת, וְיֵאֱמִינוּ הַכָּל בְּה' אֶחָד – עַל יְדֵי זֶה יִתְקַרָא שַׁבָּת; כִּי אֱמוּנָה בְּשְׁלִימוֹת נִקְרָא שַׁבָּת, כִּי שַׁבָּת מוֹרָה עַל מַחֲדָשׁ אֵת עוֹלָמוֹ בְּשִׁשְׁת יָמִים "וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת וַיִּנְפֹשׁ".

בְּשִׁבִיל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: 'כָּל הַשּׁוֹמֵר שַׁבָּת, אֲפִילוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה כְּדוֹר אֲנוּשׁ – מוֹחֲלִין לוֹ, כִּי שַׁבָּת, עֵיקַר אֱמוּנָה וְהַשְּׁבָתָת עַבּוּדוֹת זְרוֹת.

וְזֶה: "אִם תָּשִׁיב מִשַׁבָּת רַגְלֶיךָ", 'רַגְל' זֶה בְּחִינַת אֱמוּנָה, כִּי הַכְּפִירוֹת – מְכוּוֹנִים בְּשֵׁם "כְּמַעַט נְטוּי רַגְלִי", וְאֱמוּנָה – מְכוּוֹנָה בְּשֵׁם "רַגְלִי עֲמָדָה בְּמִישׁוֹר", כִּי אֱמוּנוֹת בּוֹזְבִיּוֹת יוֹנְקִים מִבְּחִינַת רַגְלֵי דְקְדוּשָׁה, בְּבַחֲיַנַּת 'הַנִּי בְּרַכִּי דְרַבְּנָן וְכוּ', הֵינּוּ אֱמוּנָה קְדוּשָׁה, בְּחִינַת "אִישׁ אֱמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת", "בְּרָכוֹת" – הֵינּוּ 'בְּרַכִּי דְרַבְּנָן'.

מחלוקת היצר שבלב, ששרשו מהתורה כנ"ל, כי הפוסקים הם בחינת השלום של מחלוקת התנאים שבגמרא. וכשיעשה שלום בהשורש, היינו בהתורה - אזי נעשה שלום גם למטה, ואז "גם אויביו ישלים אתו".

ואותיות ש'ל'ו'ם' מרמזין על זה, נוטריקון: 'ו'דע מ'ה ש'תשיב ל'אפיקורס', כי זה עיקר השלום: שנודבך שכלו, ויודע תשובות על הכפירות.

וזהו: "אודך ביושר לבב", היינו בשני יצרין, אימתי? כד "בלמדי משפטי צדקך", היינו על ידי לימוד פוסקים, שהם שלום שבבחינת תורה; ועל ידי שלום שבתורה - נשלם הכל, ונפתח לו תשובות [על] אפיקורסין, כנ"ל.

'אודך ביושר לבב וכו'". כל המחלוקות - שרשם מהתורה, היינו מהמחלוקות התנאים - נשתלשל למטה, ומהסיגים, נעשה מחלוקות שלא לשם שמים.

וצריך לראות להשלים את לבו, שלא יהיה לבו חלק עליו, היינו שיעבוד את השם בשני יצרין, כמאמר "בכל לבבך" וכו', שלא יהיה בבחינת "חלק לבם".

והמחלוקת של היצר שבלב האדם - הן הן הכפירות שמטיל על האדם, ומונע מן האדם שבילי אמונה, ומחשיך את שכלו מלהבין תשובות על הכפירות.

ועצה על זה: ללמוד פוסקים, ועל ידי זה ישלים

[אלו השני מאמרים כלולים בתורה אחת בסימן ס"ב, וה' יודע נסתרות למה חלקן כאן לשנים.

גם יש הרבה דברים שמבוארין שם, מה שלא נכתבו כאן, וכן יש כמה דברים שמבוארין כאן ביותר.

ודע שגם שם בסימן ס"ב הנ"ל, הוא לשון רבינו ז"ל בעצמו, רק ששם הוא לשונו הקודש שאמר בעל פה לפני אחד מאנשיו בלשון הקודש, והאיש כתב לפניו; וכאן הוא לשונו וכתבתו של רבינו ז"ל בעצמו, ומחמת זה נמצא ביניהם כמה שינויים, כי כן היה דרכו, שלעוצם קדושת רהיטת מוחו הנורא - היו משתנים כמה ענינים מהאמירה להכתיבה, וכן בין כתיבה לכתיבה; ועוד יש בזה נסתרות שנעלמו ממני, כי מאד עמקו מחשבותיו.]

כי כל תורה ותורה מדברי התורות הנאמרים בספר הקדוש הזה. הוא בנין גדול נפלא ונורא וחזק מאד. בנין לתלפיות. תל שהכל פונים בו. כלול מכמה וכמה חדרים. חדר לפנים מחדר. וחדר לפנים מחדר. וחלונות ופתחים פתוחים מזה לזה ומזה לזה. וכל חדר וחדר וכל טעם וענין והקדמה הנמצאים בפרטות בכל תורה ותורה. יש בכל אחד ואחד עמקות גדול מאד מאד. וכל מה שהולכין ומתרבין הטעמים והענינים יש בהם עמקות (עמקות) יותר ויותר. כמים לים מכסים. וערום יבין לאשורו כי בכל פעם שהוא נכנס ויוצא מפלטין לפלטין ומחדר לחדר ומענין לענין באותו ענין. צריך לחזור לאחוריו בכל פעם ולהביט מאחוריו להבין היטב מתיקות עמקות הדברים אחרית דבר מראשיתו וראשיתו מאחריתו. בלו קשור ומחבר ונעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו, וכן באמצעיתו ובצדדיו.

(הקדמת מוהר"ת לליקוטי מוהר"ן)

התורות שלו הם כמו מי שנכנס לפלטין שיש בו היכלות וחדרים ואכסדראות ופשפשין נאים נפלאים ונוראים נאים מאד, ועליות על גבי עליות שונות בדרכי חדושים נוראים, ותכף כשנכנסין בחדר אחד ומתחילין להסתכל בו ולהתפלא על נפלאות החדושים אשר בו, בתוך כך רואין שנפתח לו פתח נפלא לחדר אחר, וכן מחדר זה לחדר עוד וכן מחדר לחדר ומחדר לעליה וכו' מכלם פתוחים מזה לזה פתחים וחלונות ומקשרים ומשלבים זה בזה בסדר נפלא ובחכמה עמקה ובתכלית היפי והנוי וכו'. (וכל זה אי אפשר לבאר בכתב כי אם למי שנכנס קצת בהבנת עמק דברי רבנו זכרוננו לברכה. אשרי הזוכה לטעם נעם מתיקת עמקות תורתו אשר אין דגמתה).

(חיי מוהר"ן תקצה)

Blank lined writing area consisting of 21 horizontal blue lines.

Lined writing area consisting of 20 horizontal blue lines for text entry.

לטייל בתורתו

פרוייקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקוטי מוהר"ן